

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**ANALIZA VPLIVA COVID-19 NA RAZKRITJA V LETNIH
POROČILIH SLOVENSКИH PODJETIJ**

Ljubljana, junij 2022

MANCA PUŠ

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Manca Puš, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Analiza vpliva covid-19 na razkritja v letnih poročilih slovenskih podjetij, pripravljene v sodelovanju s svetovalko doc. dr. Barbaro Mörec

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 TEMELJNI RAČUNOVODSKI PREDPOSTAVKI IN PRAVNA PODLAGA ZA SESTAVO LETNEGA POROČILA	3
1.1 Temeljni računovodski predpostavki z vidika vpliva covid-19	3
1.2 Pravna podlaga za sestavo letnega poročila	4
1.3 Sestava letnega poročila	5
2 RAZKRITJA V LETNEM POROČILU	7
2.1 Vrste razkritij	7
2.2 Obseg razkritij	8
2.3 Obvezna razkritja po ZGD-1.....	9
2.4 Obvezna razkritja po SRS	12
2.5 Obvezna razkritja po MSRP	12
3 ZAKONSKI PREGLED VPLIVA COVID-19 NA RAZKRITJA V LETNIH POROČILIH	13
3.1 Zakonski pregled vpliva covid-19 na razkritja v letnih poročilih 2019.....	13
3.2 Zakonski pregled vpliva covid-19 na razkritja v letnih poročilih 2020.....	15
3.2.1 Poslovno poročilo	16
3.2.2 Računovodsko poročilo	18
4 ANALIZA LETNIH POROČIL SLOVENSКИH PODJETIJ Z VIDIKA VPLIVA BOLEZNI COVID-19 V POSLOVNIH LETIH 2019 IN 2020	19
4.1 Analiza letnih poročil za poslovno leto 2019	24
4.1.1 Poslovno poročilo	24
4.1.2 Računovodsko poročilo	25
4.2 Statistična analiza letnih poročil 2020	27
4.2.1 Ugotovitve analize	34
4.3 Kvalitativna analiza letnih poročil poslovnega leta 2020.....	34
4.3.1 Poslovno poročilo	34
4.3.2 Računovodsko poročilo	40
SKLEP	42
LITERATURA IN VIRI	44
PRILOGE	51

KAZALO TABEL

Tabela 1: Seznam analiziranih podjetij in dejavnost, s katero se ukvarjajo.....	20
Tabela 2: Finančni podatki analiziranih podjetij in njihovi indeksi 2020/2019.....	21
Tabela 3: Analiza poročanja slovenskih podjetij v povezavi s covid-19 v poslovnem delu letnega poročila 2019	24
Tabela 4: Analiza poročanja slovenskih podjetij v povezavi s covid-19 v računovodskem delu letnega poročila 2019	25
Tabela 5: Analiza kakovosti poročanja slovenskih bolj in manj uspešnih podjetij, o vplivu epidemije covid-19 na razkritja v računovodskih izkazih.....	30
Tabela 6: Analiza kakovosti poročanja slovenskih podjetij, ki poročajo po SRS ali MSRP o vplivu epidemije covid-19 na razkritja v računovodskih izkazih.....	31
Tabela 7: Analiza kakovosti poročanja slovenskih podjetij, ki se po definiciji 55. člena ZGD-1 smatrajo kot velika podjetja ali srednje velika podjetja, o vplivu epidemije covid-19 na razkritja v računovodskih izkazih	32

KAZALO SLIK

Slika 1: Pomembni poslovni dogodki, ki so nastopili po koncu poslovnega leta iz poslovnega dela Letnega poročila 2019 družbe Ski & sea d. o. o.....	26
Slika 3: Grafična preverba, ali obstaja kakšna povezava med velikostjo podjetij in številom zbranih točk po opravljeni analizi.	33
Slika 4: Grafična preverba, ali obstaja kakšna povezava med prejetimi državnimi pomočmi (zaradi odprave posledic epidemije covid-19) in številom zbranih točk po opravljeni analizi	33
Slika 5: Posebno poglavje o vplivu covid-19 na skupino Sij in predstavitev ukrepov, ki so jih sprejeli ter učinkov, ki so jih imeli sprejeti ukrepi.	36
Slika 6: Prikaz posameznih scenarijev poslovanja Skupine Hit in njihova primerjava z letom 2020 (v mio EUR).	37
Slika 7: Primer dobrega poročanja tveganja z vidika epidemije bolezni covid-19 v podjetju SIJ d. d.	40
Slika 8: Izsek iz letnega poročila Skupine SIJ, ki je zelo lepo predstavila učinke pandemije koronavirusa na računovodske usmeritve in ocene.....	41
Slika 9: Prikaz koriščenja državnih pomoči po različnih ukrepih v letnem poročilu podjetja ZVD d. o. o.....	42

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Merila razvrščanja družb po velikosti	1
Priloga 2: Prvi del analize kakovosti razkrivanja informacij analiziranih podjetij v povezavi z epidemijo covid-19.....	2

Priloga 3: Drugi del analize kakovosti razkrivanja informacij analiziranih podjetij v povezavi z epidemijo covid-19.....	4
--	---

SEZNAM KRATIC

angl. – angleško

COVID – (angl. coronavirus disease) koronavirus

MSRP –mednarodni standardi računovodskega poročanja, ki so določeni z Uredbo 1606/2002/ES in Uredbo 1126/2008/ES

SIR – Slovenski inštitut za revizijo

SRS – Slovenski računovodski standardi

ZGD-1 – Zakon o gospodarskih družbah

UVOD

Že finančna kriza, ki se je na evropskih tleh v večjem obsegu pojavila leta 2008, je razkrila pomen zagotavljanja ustreznih informacij za različne interesne skupine in sprejemanje odločitev. Vedno več je bilo tudi zahtev po jasnosti in preglednosti poslovanja podjetij in razkrivanja dodatnih informacij v razkritjih k računovodskim izkazom. Ta pomen je do današnjega dne le še rasel, saj so v nepredvidljivem in hitro spreminjajočem svetu pravočasne informacije ključ do sprejemanja kakovostnih poslovnih odločitev, kar se je nedvomno izkazalo tudi v času te koronavirusne krize.

Covid -19 oziroma koronavirus, ki se je prvič pojavil decembra 2019 na Kitajskem, je v letu 2020 močno spremenil delovanje družbe. V Evropi je bil virus prvič zaznan februarja 2020 v francoskem Bordeaux-u, kmalu pa se je razširil po vsej Evropi. Države so zaradi velikega zdravstvenega tveganja, predvsem zaradi nepoznavanja in nepredvidljivosti virusa ter zaradi premajhnih zdravstvenih kapacitet, začele sprejemati ukrepe, ki so vodili k zaustavljanju nacionalnih gospodarstev. Z obsežnimi ukrepi, ustavitvijo javnega življenja in prepovedjo izvajanja določenih dejavnosti, je virus posredno močno vplival tudi na gospodarstvo in poslovanje družb (The Economist Newspaper Limited, 2021). Situacija se je nekoliko izboljšala z začetkom meseca maja in je trajala približno do sredine oktobra 2020. Takrat se je število okužb zopet začelo povečevati, ukrepi za zaježitev virusa pa so postajali vedno strožji.

Podjetja so delovala, oziroma še vedno delujejo, v zmanjšanem obsegu ali pa so začasno celo prenehala opravljati svojo dejavnost. Vse to je povzročilo likvidnostne težave. Za omilitev teh izgub so države začele sprejemati ukrepe, ki so zagotavljali pomoč za premostitev krize in omilitev posledic gospodarske krize, ki se je pojavila skupaj z zdravstveno krizo. Sprejeti so bili ukrepi, kot so čakanje na delo, skrajšani polni delovni čas, temeljni dohodek, kritje fiksnih stroškov, odlog plačila davkov, povračilo nadomestila plače zaradi odrejene karantene, solidarnostni dodatek za študente itd.

Tovrstno dogajanje; zaustavljanje poslovanja, zmanjšanje investiranja, spremembe na trgu posojil, manjša kupna moč večine subjektov na trgu in državne pomoči, je močno vplivalo na samo poslovanje podjetij, kar pa se odraža tudi v prikazu poslovanja v letnih poročilih podjetij. Prav tako so nastale spremembe v razkritjih k računovodskim izkazom, v katerih podjetja pojasnjujejo posamezne postavke računovodskih izkazov. Več je pojasnil, zakaj je prišlo do sprememb obsega poslovanja, dodana so tudi razkritja, ki jih v preteklosti ni bilo. Znotraj prostovoljnih razkritij pa se podjetja trudijo prikazati v najboljši luči, saj je kvalitetna predstavitev zelo povezana z zmožnostjo pridobivanja finančnih sredstev.

Z zaustavitvijo delovanja podjetij je imel koronavirus zelo hiter vpliv na likvidnostno sposobnost podjetij, zato je bila prednostna naloga finančnega kadra v podjetjih oceniti sposobnost pokrivanja svojih obveznosti (Bajuk - Mušič, 2021a). Na osnovi tega je bilo potrebno oceniti plačilno sposobnost svojih kupcev in ustrezno prilagoditi višino terjatev ter

stopnjo odpisa, prav tako pa je bilo treba ponovno preučiti morebitne slabitve sredstev iz najema oziroma pripoznane spremembe najemnih pogodb. Poleg tega je bilo potrebno ponovno preučiti tudi izkazovanje finančnih naložb, izterljivo vrednost zalog, pripoznavanje prihodkov, rezervacije, pogojne obveznosti in še mnoge druge. Večji delež teh postavk temelji na presojah posloводства, zato je tu zagotovo prisotna določena mera subjektivnosti. Pomembno je, da so se odgovorne osebe zavedale tega in upoštevale vse okoliščine in dejstva, ki so jim bile na voljo na dan bilanciranja.

Posebno pozornost moramo nameniti tudi računovodski obravnavi državnih pomoči, ki jo je prav tako potrebno razkriti v letnem poročilu, saj je bilo v času koronavirusne krize teh pomoči veliko. Državna pomoč je tista, ki jo organizacija dobi za točno določen namen neposredno iz proračuna ali preko organov državne in lokalne skupnosti, vendar tu ne gre za plačilo za dobavljeno blago oziroma opravljeno storitev (O'Donovan, 2021a). Običajno so na državno pomoč vezani tudi določeni pogoji, ki jih mora organizacija izpolnjevati. V kolikor se konec obračunskega leta oziroma do datuma oddaje letnega poročila ugotovi, da organizacija ne izpolnjuje tovrstnih pogojev, mora državno pomoč vrniti. To pa mora seveda zopet pripoznati v računovodskih izkazih in zmanjšati prihodke ter izoblikovati obveznosti za neupravičeno prejeto državno pomoč (O'Donovan, 2021b).

Podjetja bodo po predvidevanjih potrebovala kar nekaj let, da bodo prišla na pred krizno raven, marsikatera pa krize tudi ne bodo preživela. Zato se ob tem poraja temeljno računovodsko vprašanje, ali predpostavka delujočega podjetja še vedno velja (Arnold, 2020). To morajo podjetja upoštevati tudi pri pripravi računovodskih izkazov, saj se na tej predpostavki sestavljajo računovodski izkazi.

Vsekakor je virus močno vplival na poslovanje podjetij in prinesel mnogo vprašanj ter izzivov tudi na področju računovodstva. Epidemija bolezni covid-19 je edinstvena v zgodovini človeštva, zato je bilo v tej situaciji zelo pomembno, da računovodski strokovnjaki medsebojno sodelujejo in pripravijo enotne računovodske rešitve ter s tem zagotovijo primerljivost med računovodskimi izkazi.

Namen magistrskega dela je raziskati vplive koronavirusa na računovodske izkaze oziroma na razkritja k računovodskim izkazom. Poiskati želim primere dobrega poročanja, ugotoviti pomanjkljivosti in predlagati izboljšave, ki bi podale bolj realno sliko stanja podjetij.

Cilj magistrskega dela je torej ugotoviti, ali koronavirus vpliva na razkritja v računovodskih izkazih in poiskati, v katerih postavkah je prišlo do večjih sprememb. Na osnovi tega bom preverjala naslednja temeljna raziskovalna vprašanja:

1. Ali so podjetja, na katera je imela epidemija covid-19 večji vpliv, razkrivala več informacij kot podjetja, na katera je imela epidemija manjši vpliv?

2. Ali podjetja, ki poročajo po MSRP, razkrijejo več vplivov covid-19 kot tista, ki poročajo po SRS?
3. Ali velika podjetja, v skladu z definicijo velikosti podjetij po 55. členu ZGD-1, razkrivajo več vplivov covid-19 kot srednje velika podjetja?
4. Ali so zahtevana dodatna pojasnila računovodskih izkazov, katerih zahteva je nastala zaradi covid-19?

Magistrsko delo je sestavljeno iz več delov. Najprej sem v uvodu opisala problem, namen in cilje dela ter predstavila metodologijo dela. Sledi prvi del, kjer sem pojasnila pravno podlago za letna poročila, kako so sestavljena, predstavila temeljni predpostavki računovodstva z vidika korona krize ter pojasnila, kaj zahteva zakonodaja, SRS in MSRP glede obveznih razkritij k računovodskim izkazom. V drugem delu sem raziskovala, na katera obvezna razkritja ima vpliv koronavirus in z analizo vzorca slovenskih podjetij ugotavljala, kako to razkrivajo slovenska podjetja. Primerjala sem vzorec letnih poročil slovenskih podjetij iz različnih panog v letu pred začetkom pandemije (2019), z vzorcem iz prvega leta (2020). Ugotavljala sem, ali ima koronavirus vpliv na razkritja k računovodskim izkazom in v katerih postavkah je prišlo do večjih sprememb. Pri tem sem si pomagala z domačo in tujo literaturo ter strokovnimi članki, ki obravnavajo aktualno tematiko. V sklepu sem povezala teoretična izhodišča in spoznanja tega magistrskega dela ter predstavila seznam literature, ki sem ga uporabljala pri pripravi.

Pri izdelavi magistrskega dela sem uporabila več znanstvenoraziskovalnih metod. V uvodnem in prvem delu sem uporabila metodo deskripcije, da sem opisala problematiko in raziskovalno tezo magistrskega dela in predstavila teoretično podlago za kasnejše razumevanje same analize. Pri tem sem si pomagala predvsem z akademskimi in strokovnimi članki. V drugem delu sem z metodo pregleda literature in analize letnih poročil slovenskih podjetij predstavila, kakšen vpliv ima koronavirus na razkritja k računovodskim izkazom. Poleg strokovnih člankov sem pregledala več poročil slovenskih podjetij. V sklepu sem povzela in pojasnila temeljne ugotovitve magistrskega dela.

1 TEMELJNI RAČUNOVODSKI PREDPOSTAVKI IN PRAVNA PODLAGA ZA SESTAVO LETNEGA PROČILA

1.1 Temeljni računovodski predpostavki z vidika vpliva covid-19

Kot vsaka znanost tudi računovodstvo temelji na predpostavkah, ki so postavljene kot izhodišče za knjiženje dogodkov. Slovenski računovodski standardi (SRS) Ur. l. RS. št. 95/15, 74/16 – popr., 23/17, 57/18 in 81/18, določajo dve temeljni računovodski predpostavki, Mednarodni standardi računovodskega poročanja (MSRP) Ur. l. ES, 1126/2008, pa določajo še dve dodatni računovodski predpostavki – vrednostno izražanje v denarnih enotah (angl. stable measuring unit assumption) in konstantna kupna moč (angl. constant

purchasing power assumption). Dve temeljni predpostavki kot ju opredeljuje SRS v poglavju Uvod v SRS sta:

1. upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov in
2. upoštevanje časovne neomejenosti delovanja.

Prva temeljna računovodska predpostavka – upoštevanja nastanka poslovnih dogodkov (angl. accrual basis) pomeni, da se nek dogodek v računovodstvu pripozna takoj, ko se le ta pojavi, in ne šele ob poravnavi, oziroma plačilu za ta dogodek, kot je zapisano v uvodu v SRS. Zasebno računovodstvo torej temelji na načelu nastanka poslovnega dogodka in ne na načelu denarnega toka, kot to velja v javnem računovodstvu.

Druga računovodska predpostavka, ki je tudi določena v uvodu v SRS, pa je časovna neomejenost delovanja podjetja, ki predpostavlja, da bo podjetje delovalo tudi v prihodnosti (angl. going concern). Smatra se, da podjetje nima niti namena niti potrebe, da bi pomembno zmanjšalo obseg poslovanja, oziroma prenehalo poslovati (Vrankar, 2020). Ta predpostavka je zapisana tudi v 67. členu Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) Ur. l. RS, št. 65/09 – UPB 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19, ki obravnava splošna pravila vrednotenja postavk v računovodskih izkazih.

Zaradi izbruha covid-19 so se pojavili pomisleki, če ta predpostavka še velja, saj so se poslovni izidi in finančno stanje pri marsikaterem podjetju močno poslabšali. V kolikor podjetje ugotovi, da predpostavka delujočega podjetja ne bo več izpolnjena, mora računovodske izkaze pripraviti na drugačni osnovi in to tudi ustrezno razkriti. Podjetja, ki uporabljajo Slovenske računovodske standarde, si lahko pomagajo s standardom 39, ki določa način vrednotenja sredstev in obveznosti, ko predpostavka delujočega podjetja ni več izpolnjena (Bajuk - Mušič, 2021a).

1.2 Pravna podlaga za sestavo letnega poročila

Temeljni zakon, ki v Sloveniji ureja statusno pravno področje in delovanje gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov/ posameznic, povezanih oseb, gospodarskih interesnih združenj, podružnic tujih podjetij in njihovega statusnega preoblikovanja, je ZGD-1. Zakon določa, da morajo podjetja enkrat letno zaključiti poslovne knjige v skladu s tem zakonom in SRS ali MSRP (tisti MSRP, ki so sprejeti z uredbo 1606/2002/ES in Uredbo 1126/2008/ES), glede na to, katere standarde uporabljajo. MSRP morajo obvezno uporabljati podjetja, zavezana h konsolidaciji, banke, zavarovalnice in druge družbe, če se tako odloči skupščina družbe, vendar najmanj za 5 let.

ZGD-1 v 54. členu določa, da morajo podjetja najkasneje v treh mesecih od zaključka poslovnega leta oddati letno poročilo (torej v večini primerov do 31. marca), podjetja zavezana h konsolidaciji pa v štirih mesecih po zaključku poslovnega leta. Revidirana letna poročila se morajo organu nadzora oddati najkasneje 8 mesecev po zaključku poslovnega leta.

Drugačni roki se lahko določajo le izjemoma, kar se je zgodilo v času epidemije covid-19. Pri oddaji letnih poročil za leto 2019 je vlada Republike Slovenije z Zakonom o interventnih ukrepih na javnofinančnem področju (ZIUJP), Ur. l. RS, št. 36/20, podaljšala rok za oddajo letnih poročil na 31. maj 2020. Podobno je storila tudi pri oddaji letnih poročil za poslovno leto 2020, ko se je rok za oddajo prestavil na 30. april 2020.

1.3 Sestava letnega poročila

Obvezne vsebine letnega poročila določa ZGD-1, oblika poročila pa je prepuščena družbam samim. Vseeno se v praksi pojavljajo naslednji sestavni elementi letnega poročila: uvodni del s strnjenimi podatki, poslovno poročilo in računovodsko poročilo (Horvat, 2000, str.73). V uvodnem delu se predstavijo osnovni podatki o družbi, poslovno poročilo predstavlja poslovanje in delovanje podjetja, računovodski del pa je namenjen predstaviti računovodskih izkazov. Mnoga podjetja danes vsebine še razširjajo in dodajajo poglavja, kot je npr. trajnostni razvoj podjetja.

Vsebine letnega poročila so po 60. členu ZGD-1 naslednje:

- bilanca stanja,
- izkaz poslovnega izida,
- izkaz denarnih tokov,
- izkaz gibanja kapitala,
- izkaz drugega vseobsegajočega donosa,
- priloge s pojasnili k izkazom in
- poslovno poročilo.

Ni pa nujno, da mora vsaka družba zajemati vse zgoraj naštetih elemente letnega poročila, saj obstajajo prilagoditve, ki so odvisne od velikosti družbe. V prilogi 1 predstavljam tabelo razvrščanja družb po 54. členu ZGD-1, med mikro, majhne, srednje in velike družbe. Na podlagi te razvrstitve je odvisen obseg letnega poročila, saj zakon določa, da manjše družbe razkrivajo manj podatkov. Družba mora izpolnjevati najmanj dve od treh meril, da se razvrsti v določeno skupino. Prerazvrstitev v drugo skupino pa se zgodi, če družba dve leti zapored na bilančni presečni datum ne izpolnjuje več meril za razvrstitev v posamezno skupino.

Uvodni del s strnjenimi poudarki

Uvodni del letnega poročila je najbolj splošen del, ki mora biti napisan tako, da vsak bralec spozna, kako uspešno ali neuspešno je poslovalo podjetje v preteklem poslovnem letu. V tem delu je več pozornosti namenjene nedenarnim kot denarnim informacijam. Uvodni del je sestavljen iz (Horvat, 2003, str. 246):

- kazala,

- kratke uvodne predstavitve družbe, v kateri se predstavi osnovne podatke (davčna številka, sedež podjetja, številka transakcijskega računa), dejavnost in zgodovino podjetja ter opredeli poslanstvo in vizijo,
- poročila direktorja podjetja ali predsednika uprave, ki je običajno kar pregled poslovanja in prikaz finančnega položaja družbe,
- poročila predsednika nadzornega sveta, v katerem se navaja informacije o obsegu preverjanja vodenja podjetja, stališče do revizijskega poročila in razne druge pripombe, ki se tičejo letnega poročila.

Poslovno poročilo

Pojem poslovno poročilo se v laični javnosti mnogokrat zmotno uporablja namesto pojma letno poročilo. Vendar pa gre tu za ožji pojem, saj je poslovno poročilo le del letnega poročila podjetja (Ivanjko, Kocbek & Prelič, 2009, str. 211). Namen poslovnega poročila je predstaviti podatke, ki se nanašajo na delovanje in poslovanje družbe in niso predstavljeni v računovodskem poročilu ali v prilogah s pojasnili k računovodskim izkazom.

ZGD-1 v 70. členu predpisuje, kaj mora vsebovati poslovno poročilo, ki ga morajo sestaviti vse družbe, razen zgoraj omenjenih izjem. Po zakonu mora biti v poslovnem poročilu predstavljen pošten prikaz razvoja družbe, izidi poslovanja in finančni položaj z vsemi pomembnimi računovodskimi in finančnimi kazalniki. Kadar je to potrebno, morajo biti razkrite tudi ključne informacije s področja varovanja okolja in ravnanja z zaposlenimi. Sestavljenec letnega poročila mora opozoriti na negotovosti in bistvena tveganja, katerim je družba izpostavljena. Kadar so pri ocenjevanju premoženja in obveznosti družbe tveganja pomembna, je potrebno razkriti tudi cilje in ukrepe zmanjševanja tveganj.

Zakonsko je zahtevan tudi prikaz preteklih dogajanj (aktivnosti podjetja na področju raziskav in razvoja, obstoj podružnic in pomembnih dogodkov po koncu poslovnega leta do datuma oddaje letnega poročila) kot tudi opis pričakovanega razvoja družbe. V nadaljevanju 70. člena ZGD-1 so natančno opredeljene tudi posebnosti določenih subjektov npr. družbe, zavezane k reviziji, subjekti javnega interesa, družbe, zavezane k upoštevanju zakona o prevzemih, družbe, ki se ukvarjajo z izkoriščanjem zalog mineralov, nafte itd.

Računovodsko poročilo

Računovodsko poročilo je sestavljeno iz bilance stanja, izkaza poslovnega izida, izkaza gibanja kapitala, izkaza denarnih tokov in priloge s pojasnili k izkazom. ZGD-1 določa, da morajo družbe sestaviti tudi izkaz drugega vseobsegajočega donosa, vendar pa ta izkaz po tem zakonu ni del računovodskega poročila. Kljub temu ga podjetja v praksi umeščajo v računovodsko poročilo.

Podjetja lahko pri sestavljanju računovodskih izkazov uporabljajo SRS ali MSRP. ZGD-1 v 54. členu določa, da SRS ne smejo biti v nasprotju z MSRP, tem zakonom ali direktivami Evropske unije. MSRP so po svoji vsebini bolj obsežni in specifični kot SRS, zato ni presenetljivo, da velika večina slovenskih podjetij uporablja SRS.

Namen sestavljanja računovodskih izkazov je predstavljanje računovodskih informacij in sprememb ekonomskih kategorij. Ti morajo biti sestavljeni tako, da zajemajo naslednje kakovostne značilnosti (Uvod v SRS):

- razumljivost – da lahko večji uporabniki razumejo pomen postavk,
- ustreznost – da so informacije v računovodskih izkazih koristne za uporabnika,
- zanesljivost – da izkazi ne vsebujejo pomembnih napak in pristranskih stališč,
- primerljivost – da lahko uporabnik primerja posamezne postavke računovodskih izkazov istega podjetja med leti in posamezne postavke med podjetji.

2 RAZKRITJA V LETNEM POROČILU

Temeljni računovodski izkazi analitikom ne predstavljajo zadostnih informacij o dejanskem poslovanju in stanju podjetja, zato so za bolj poglobljeno razumevanje potrebne dodatne informacije oziroma razkritja. MSRP in ZGD-1 uporabljata tudi pojem pojasnila, vendar pa gre tu za vsebinsko isto stvar.

Razkritja so informacije, ki jih podjetje predstavi z namenom dodatne razjasnitve objavljenih podatkov v letnih poročilih, da bi le ta s svojo vsebino vplivala na odločitve informiranih in preudarnih uporabnikov računovodskih izkazov (Vezjak, 1998, str. 25). Določene informacije mora poslovodstvo obvezno razkriti, saj tako velevajo zakoni ali standardi, hkrati pa se mora zavedati, da vsaka dodatno razkrita informacija lahko vpliva tudi negativno. Letno poročilo si namreč rada prebere tudi konkurenca, zato je treba informacije razkrivati premišljeno.

2.1 Vrste razkritij

Poznamo več vrst klasifikacij razkritij. Prva delitev je na vrednostna in opisna razkritja. Vrednostna razkritja so tista, ki v denarno izraženih enotah pojasnijo postavke iz računovodskih izkazov (Vezjak, 1998, str. 25-26). Primer vrednostnega razkritja je, ko je v izkazu poslovnega izida prikazana višina prihodkov od prodaje proizvodov, v razkritjih pa so prihodki razdeljeni po posameznih trgih. Na drugi strani poznamo opisna razkritja, ki so merjena v drugih, nedenarnih enotah. To je lahko opis uporabljenih računovodskih metod (npr. metoda vrednotenja zalog) ali pa število zaposlenih po posameznih poslovnih enotah.

Druga vrsta delitev razkritij, ki je za to magistrsko delo bolj pomembna, je delitev glede na obvezo razkritij. Poznamo torej obvezna in neobvezna razkritja (Vezjak, 1998, str. 25-26). Obvezna razkritja so tista razkritja, ki jih zahtevajo zakoni oziroma standardi. V Sloveniji

morajo podjetja upoštevati ZGD-1 in SRS ali MSRP. Neobvezna ali prostovoljna razkritja pa dopolnjujejo obvezna razkritja. Takšne informacije običajno poudarjajo dosežke podjetja, izpostavljajo socialno odgovornost, vlaganja v trajnostno naravnost podjetja itd. Lahko pa je to tudi kar koli drugega, bistveno je, da se izpostavijo informacije, ki jih pozitivno sprejema širša javnost. S tem se gradi ugled in moč podjetja, hkrati pa zaradi tega raste tudi njegova vrednost, kar je temeljni cilj vsakega podjetja oziroma njegovega lastnika. Takšna razkritja najdemo predvsem v uvodnem delu letnega poročila in poslovnem poročilu (Horvat, 2003, str. 62-63).

2.2 Obseg razkritij

Letna poročila so skozi leta prešla iz strogo predpisanih zakonskih vsebin na precej bolj obsežno raven. Delno se je to zgodilo zaradi vse večjih zahtev regulatorja (predvsem po finančni krizi leta 2008), še posebej pa na račun količine informacij iz prostovoljnih razkritij. Po mnenju več avtorjev na obseg razkritij najbolj vplivajo naslednji faktorji:

- *Dobičkonosnost.* Družbe, ki dosegajo večje dobičke, razkrivajo več informacij, saj menijo, da s tem lahko dokažejo, da so zaupanja vredne in si na ta način povečujejo kredibilnost. Družbe z manj dobička ali izgubo razkrivajo manj, saj ne želijo poudarjati slabšega poslovanja (Feytimi, 2014, str. 184).
- *Starost družbe.* Starejša, ko je družba, bolj je razvit njen interni informacijski sistem. Pridobivanje podatkov je tako enostavnejše, hitrejšo in cenovno bolj ugodno (Owusu-Anash, 1998, str. 614).
- *Velikost družbe.* Owusu-Anash (1998, str. 210-211) pravi, da obstaja pozitivna korelacija med velikostjo družbe in obsegom razkritij. Večje družbe imajo običajno bolj zahtevne interesne skupine, ki zahtevajo natančnejše informacije in so zato tudi razkritja bolj obsežna.
- *Delež države v lastništvu.* Družbe v državni lasti običajno razkrivajo več kot družbe v zasebni lasti (Juhmani, 2013, str. 137). Razlog je v tem, da so podjetja v državni lasti pod večjim nadzorom, saj so državne naložbe stvar celotnega prebivalstva in so težnje po transparentnem poslovanju zelo visoke.
- *Število podružnic.* Družbe, ki imajo več podružnic, imajo kompleksnejšo strukturo podjetja in tudi več obveznih ter prostovoljnih razkritij (Hossain & Hammami, 2009, str. 260). Zaradi obvladovanja tako razpršenega poslovanja imajo običajno bolj razvit informacijski sistem in zbirajo več informacij, ki jih razkrivajo.

Avtorji v svojih raziskavah navajajo še več drugih faktorjev (naložbena sredstva podjetja, sestava uprave, ali je podjetje multinacionalka, idr.), ki bolj ali manj vplivajo na obseg razkritij v računovodskih izkazih.

2.3 Obvezna razkritja po ZGD-1

V nadaljevanju bom podrobneje predstavila obvezna razkritja v skladu s temeljnim zakonom, ki ureja delovanje družb, saj morajo te zahteve upoštevati vse družbe, ki delujejo v slovenskem prostoru. Menim, da je to tudi osnovna za razumevanje vpliva COVID na razkritja v računovodskih izkazih, saj se vsebina ZGD-1, SRS in MSRP zaradi tega vpliva ni spreminjala, zato bom te zahteve predstavila nekoliko bolj podrobno.

Zakonsko ureditev razkritij v računovodskih izkazih ureja 69. člen ZGD-1, ki določa vsebino priloge k računovodskim izkazom. Ni pa to edini člen, ki se ukvarja z obveznim razkrivanjem informacij, saj zakon že v posameznih drugih členih nalaga obveznost razkrivanja informacij. Zlasti je pomemben 61. člen, ki pravi, da če uporaba določb od 62. do 70. člena tega zakona, določb SRS in MSRP ne zadošča za resničen in pošten prikaz premoženja in obveznosti družbe, njenega finančnega stanja ter poslovnega izida, mora priloga k izkazom vsebovati ustrezna pojasnila.

ZGD-1 natančno predpisuje, kaj morajo razkrivati podjetja in tudi kako, na kakšen način. Tako npr. pove, da je potrebno določene podatke predstaviti v tabelah, drugod zahteva pisno pojasnilo ali pa ločen prikaz za vsako kategorijo nekih sredstev oziroma obveznosti. Določen je tudi vrstni red pojasnil v prilogi k izkazom, ki mora biti enak vrstnemu redu postavk v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida.

69. člen ZGD-1 v drugem odstavku najprej predstavi, katera razkritja naj bi pojasnila vsa podjetja, ki morajo po tem zakonu pripraviti priloge k računovodskim izkazom. Ta razkritja so:

- izbrane računovodske usmeritve;
- v primeru uporabe metode revalorizacije pri osnovnih sredstvih - tabela gibanja revalorizacijske rezerve v poslovnem letu, z razlago davčne obravnave in primerjalno knjigovodsko vrednost, če sredstva ne bi bila revalorizirana;
- v primeru uporabe metode vrednotenja po pošteni vrednosti pri finančnih instrumentih ali sredstvih – vse uporabljene pomembne predpostavke, spremembe poštene vrednosti posameznih kategorij finančnih instrumentov in sredstev, tabela gibanja rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti in podatki o obsegu ter vrsti izvedenih finančnih instrumentov, vključno s pomembnimi pogoji, ki vplivajo na zanesljivost prihodnjih denarnih tokov;
- znesek pogojnih obveznosti, ločeno za obveznosti iz izplačila pokojnin in obveznosti do družb v skupini, kadar je ta znesek pomemben za oceno finančnega položaja družbe;
- višina obveznosti, zavarovanih s stvarnim jamstvom, s pripadajočimi podatki o obliki in načinu zagotovitve jamstva;

- predujme, posojila in poročila, ki jih je družba ali njena odvisna družba odobrila članom posloводства, nadzornega sveta, delavcem družbe ali zaposlenim na podlagi pogodbe z vsemi pomembnejšimi pogoji;
- postavke prihodkov in odhodkov izjemnega obsega in pomena v znesku in pojasnilo o naravi posameznih postavk;
- višina obveznosti z rokom dospelosti daljšim od pet let;
- povprečno število zaposlenih in,
- v primeru, da ima družba lastne deleže ali jih je imela tekom leta, mora predstaviti vsa gibanja, znesek lastnega deleža, razloge za pridobitev ali odtujitev lastnih deležev,...

Prav tako v 69. člen ZGD-1 določa, da morajo družbe, ki se po tem zakonu smatrajo za srednje družbe, poleg zgoraj opisanih razkritij, pojasniti še:

- vsa gibanja posameznih kategorij stalnih sredstev med poslovnim letom, znesek popravkov vrednosti na začetku, med letom in na koncu leta, stroške izposojanja v zvezi s pridobitvijo stalnega sredstva, če se vštevaj v njegovo nabavno vrednost in nakupno ceno/proizvodne stroške/pošteno vrednost/revaloriziran znesek na začetku in koncu leta;
- podatke o obsegu, vrsti in pošteni vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, merjenih po izvorni vrednosti, v skladu z metodami iz 67. člena istega zakona. Predstavijo se tudi podatki o stalnih finančnih sredstvih, merjenih po izvorni vrednosti, katerih vrednost presega pošteno vrednost/knjigovodsko vrednost/pošteno vrednost posameznih sredstev ali skupine teh sredstev in razloge za nezmanjšane in dokaze za domnevo, da bo knjigovodska vrednost zopet pridobljena;
- ločene podatke o višini prejemkov posameznih skupin podjetja – posloводства, nadzornega sveta, drugih delavcev družbe, zaposlenih na podlagi pogodbe, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe;
- podatke o družbah, v katerih ima družba sama ali po osebi, ki deluje za račun družbe, vsaj 20% kapitala – razkriti je treba ime firme, sedež, delež, višino njenega lastnega kapitala in poslovni izid. Teh podatkov v določenih pogojih vseeno ni treba razkrivati;
- višino odobrenega kapitala, v kolikor ga družba ima, število in najmanjši emisijski znesek delnic, ki so bile izdane v poslovnem letu ter podatke o pogojnem povečanju osnovnega kapitala;
- podatke o izdanem številu delnic in najmanjši emisijski znesek, če je bilo izdanih več razredov delnic;
- vse pravice, ki izhajajo iz morebiti izdanih dividendnih obveznic, zamenljivih obveznic, obveznic s prednostno pravico do nakupa delnic ali drugih vrednostnih papirjev, ki dajejo pravico do udeležbe v dobičku/pravico do nakupa/zamenjavo za delnice družbe in njihovo število;
- podatke o firmi, sedežu in pravnoorganizacijski obliki druge družbe, kadar je družba družbenik v drugi družbi in neomejeno osebno odgovarja za obveznosti te družbe;

- firmo in sedež obvladujoče družbe, ki sestavlja konsolidirano letno poročilo in zapis razmerja do odvisne družbe ter navedbo možnega dostopa do konsolidiranega letnega poročila;
- predlagano razporeditev dobička ali obravnavanje izgube;
- vrsto in poslovni namen pomembnih operacij družbe, kadar imajo ta vpliv na oceno finančnega stanja družbe, niso pa izkazana v bilanci stanja;
- naravo in finančni učinek bistvenih poslovnih dogodkov, ki so se zgodili po koncu poslovnega leta in pred datumom oddaje letnega poročila;
- vse zneske med povezanimi osebami, naravo takšnih transakcij in druge podatke, pomembne za razumevanje finančnega stanja družbe. Prikaže se tudi vse transakcije, ki niso opravljene pod običajnimi tržnimi pogoji, z izjemo transakcij med obvladujočo in odvisno družbo, če ima obvladujoča družba vse deleže odvisne družbe. Ta izjema ne velja, če se z vrednostnimi papirji teh dveh družb trguje na organiziranem trgu;
- pojasnilo in razčlenitev zneskov drugih rezervacij, kadar je obseg pomembnejši;
- znesek stroškov dela, v kolikor podjetje sestavlja izkaz poslovnega izida po drugi različici ali tako imenovani anglo-ameriški obliki;
- razčlemba kapitalskih rezerv po 64. členu tega zakona;
- povprečno število zaposlenih, razdeljenih po kategorijah in prikaz razporeditve stroškov zaposlenih na plače, stroške za socialno varnost in stroške pokojninskega zavarovanja, v kolikor to ni razvidno že v izkazu poslovnega izida;
- končno stanje odloženih terjatev za davek in njihovo gibanje tekom poslovnega leta.

Za velike družbe 69. člen ZGD-1 zahteva še dve dodatni razkritji:

- razčlemba prihodkov od prodaje po področjih poslovanja ali geografskih trgih, če se posamezna področja poslovanja oziroma geografski trgi pomembno razlikujejo. Tega ni potrebno storiti v primeru, da bi družbi nastala pomembnejša škoda, vendar pa morajo to razkriti v prilogah k računovodskim izkazom in
- znesek plačila revizorju za storitve revidiranja in ločen znesek za druge storitve, ki jih za družba opravlja revizor – druge storitve dajanja zagotovil, storitve davčnega svetovanja in nerevizijske storitve.

Potek sestavljanja razkritij k računovodskim izkazom je naslednji. Sestavljalec mora najprej slediti določbam ZGD-1 in ugotoviti, v katero kategorijo sodi podjetje, za katerega pripravlja izkaze. Na podlagi tega ugotovi, kako obsežno letno poročilo mora sestaviti in kaj vse mora razkrivati. Upoštevati mora vse določbe ZGD-1, ki so splošne ali tiste specifične, ki se nanašajo na samo obliko oziroma velikost družbe. Pri sestavljanju razkritij mora nato hkrati upoštevati določbe ZGD-1 in SRS oziroma MSRP. Določba iz ZGD-1 npr. predpisuje vrstni red razkritij, SRS oziroma MSRP pa natančneje določata, katere informacije je potrebno razkrivati.

2.4 Obvezna razkritja po SRS

Slovenski računovodski standardi so pravila o računovodenju, ki jih samostojno in v skladu z razvojem stroke doma ter v svetu, oblikuje Slovenski inštitut za revizijo (v nadaljevanju SIR). SIR ima posebej zasnovano proceduro sprejemanja standardov, ki jo vodi skupina strokovnjakov, ki pri oblikovanju upošteva tudi mnenja iz javne razprave glede končnega besedila SRS-jev (Uvod v SRS). Ko strokovni svet potrdi predlog, soglasje pa dasta še minister, pristojen za gospodarstvo in minister, pristojen za finance, se SRS lahko objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Standardi morajo biti v skladu z ZGD-1, MSRP in tudi direktivami EU (Uvod v SRS). Obsegajo področje finančnega računovodenja in obravnavajo pravila poročanja za zunanje potrebe organizacij. Nanašajo se predvsem na gospodarske družbe, uporabljajo pa jih tudi drugi subjekti – samostojni podjetniki, zavodi, društva, agencije in državne organizacije, kadar tako določajo drugi predpisi. Standarde dopolnjujejo Pravila skrbnega računovodenja.

SRS določajo, da morajo organizacije, nezavezane k reviziji, razkrivati samo zakonsko določene informacije, preostale organizacije pa morajo izpolnjevati zahteve po razkrivanju v skladu s tem standardom. SRS namesto izraza pojasnila uporabljajo izraz razkritja. Razkritja v SRS nimajo nekega svojega standarda, ampak so v vsakem standardu razložena za tisto kategorijo, ki jo standard določa. Zahtevana razkritja za zunanje poročanje najdemo v vsakem standardu na koncu poglavja B.

2.5 Obvezna razkritja po MSRP

MSRP izdaja Odbor za mednarodne računovodske standarde (angl. International Accounting Standards Board, krajše IASB) s sedežem v Londonu in je sestavljen iz računovodskih strokovnjakov iz celega sveta. Cilj standardov je poenotiti sistem računovodenja in zagotoviti primerljivost in preglednost računovodskih izkazov ter s tem zagotoviti učinkovito delovanje kapitalskega trga. Standardi so sestavljeni iz (Mednarodni računovodski standard 1):

1. Mednarodnih standardov računovodskega poročanja;
2. Mednarodnih računovodskih standardov;
3. Pojasnil Sveta za računovodsko poročanje in tolmačenje (OPMSRP) oziroma nekdanjega Stalnega odbora za pojasnjevanje (SOP).

MSRP so vsebinsko precej bolj obsežni kot SRS, zato ne preseneča dejstvo, da se SRS v določenih standardih sklicujejo tudi na MSRP in uporabo določil iz teh standardov. Vseeno pa SRS rešujejo tudi specifične kategorije, značilne za slovenski prostor, zato ne smemo zmanjševati pomena SRS.

Trenutno je v veljavi 28 MRS-jev (od MRS 1 do MRS 41) in 16 MSRP-jev. Razkritja najprej določa MRS 1, ki govori o predstavljanju računovodskih izkazov. Podobno kot v SRS tudi v MSRP vsak naslednji standard obravnava določeno tematiko in tudi pojasni, katera razkritja zahteva.

3 ZAKONSKI PREGLED VPLIVA COVID-19 NA RAZKRITJA V LETNIH POROČILIH

3.1 Zakonski pregled vpliva covid-19 na razkritja v letnih poročilih 2019

Koronavirus se je v Evropi prvič pojavil februarja 2020 in ni neposredno vplival na poslovanje podjetij v poslovnem letu 2019. Obstajajo seveda izjeme, podjetja, katerih poslovno leto ni enako koledarskemu in tista podjetja, ki so decembra 2019 poslovala s Kitajsko, kjer je virus izbruhnil. A tovrstnih podjetij je izjemno malo, zato se bomo osredotočili na poslovanje večine podjetij, ki so posledice epidemije začutili šele v začetku leta 2020. Ta podjetja so zaradi epidemije morala ponovno pretehtati posamezne računovodske predpostavke, ocene in to tudi ustrezno razkriti v letnem poročilu za leto 2019 (Kegalj, 2020). Najpomembnejša vprašanja, ki so se pojavila pri sestavi letnih poročil za leto 2019, so bila: dogodki po datumu bilance stanja, predpostavka delujočega podjetja, slabitev sredstev in merjenje poštene vrednosti.

Dogodki po datumu bilance stanja

Obvezna razkritja dogodkov po datumu bilance stanja zahteva tako ZGD-1 kot tudi oba standarda SRS in MSRP. ZGD-1 v 69. členu, ki opredeljuje vsebino priloge k izkazom, ne opredeljuje, da morajo biti tovrstni dogodki razkriti, vendar pa to zahteva v 70. členu, ki opredeljuje vsebino poslovnega poročila. SRS 20.14 in MRS 10 pa zahtevata razkritje dogodkov po datumu bilance stanja v računovodskem poročilu. Vsebinsko gre tu pravzaprav za dve razkritji (Bajuk - Mušič, 2020). V poslovnem poročilu podjetja razkrivajo dogodke po datumu bilance stanja, za katere se predvideva vpliv na prihodnje poslovanje, ne pa tudi na računovodske izkaze prihodnjega leta, kar obsegajo razkritja v računovodskem poročilu. Dogodki po datumu bilance stanja v poslovnem poročilu so torej širši, od dogodkov po datumu bilance stanja v računovodskem poročilu.

Za razumevanje obveznosti razkritij je potrebno poznati tudi delitev SRS in MSRP, ki dogodke po datumu bilance stanja delita na popravljalne in nepopravljalne dogodke. Popravljalni dogodki so tisti, ki dajejo dokaze o okoliščinah, ki obstajale na dan bilance stanja in vplivajo na računovodske izkaze v tej meri, da je treba le te ustrezno popraviti (Arnold & Gould, 2020). Nepopravljalni dogodki pa so tisti, ki nakazujejo okoliščine, nastale po datumu bilance stanja in pred datumom odobritve letnega poročila za oddajo in jih zato zgolj pojasnjemo v prilogah k računovodskim izkazom. Bistvo poročanja o nepopravljalnih

dogodkih po datumu bilance stanja je povečanje transparentnosti informacij o podjetju za uporabnike računovodskih izkazov, da lahko sprejemajo pravilne odločitve.

Glede na zgoraj opisano razvrstitev razkritij lahko sklepamo, da je imela epidemija COVID-19 pri veliki večini podjetij vpliv na poslovno leto 2019 le na nepopravljalne dogodke. Zato so podjetja o tem poročala le v pojasnilih k računovodskim izkazom in niso popravljala svojih obveznosti oziroma sredstev. SRS 20.14 določa, da morajo podjetja takšne pomembne dogodke razkriti in podati informacije o vrsti dogodka in oceni zneska. Kadar ocene ni možno podati, je potrebno zapisati izjavo, da taka ocena ni mogoča. Naloga podjetij je torej bila, da ob vseh danih informacijah preuči oceno velikosti vpliva COVID-19 na (Bajuk - Mušič, 2020):

- samo poslovanje podjetja in prekinitve oziroma omejitve poslovanja,
- morebitne oslabitve finančnih in nefinančnih sredstev,
- merjenje poštene vrednosti in vrednotenje zalog,
- zmožnost poplačila obveznosti in izpolnjevanja posojilnih pogodb,
- spremembe pogodbenih pogojev,
- rezervacije za kočljive pogodbe,
- dogajanje v zvezi z delovno silo - morebitna odpuščanja, odpravnine, prestrukturiranje,
- idr.

Predpostavka delujočega podjetja

Zaradi nenadnih sprememb in negotovosti v poslovnem svetu se je v računovodskem svetu kmalu po izbruhu covid-19 pojavila zahteva po ponovnem premisleku o temeljni računovodski predpostavki delujočega podjetja (Vrankar, 2020). Delujoče podjetje je tisto podjetje, ki zaradi različnih razlogov v prihodnosti ne bo bistveno zmanjšalo poslovanje ali celo prenehalo poslovati. V tem trenutku so morala podjetja preučiti vse pomembne negotovosti, pripraviti nove načrte poslovanja in krizne scenarije, preveriti, kakšna je likvidnostna sposobnost, kakšne imajo možnosti pri morebitno potrebnem odpuščanju delovne sile, kje poiskati finančno pomoč in kako se odzvati na vse druge nepričakovane dogodke. Tako so nekatera slovenska tekstilna podjetja ob izbruhu covid-19 preusmerila svojo proizvodnjo v izdelavo pralnih zaščitnih mask in tako z učinkovitim kriznim managementom rešili podjetja pred večjimi težavami, morda tudi samim obstojem. O tovrstnih iznajdljivih načrtih so seveda morali poročati tudi v letnih poročilih za leto 2019, tako v smislu razkrivanja dogodkov po datumu bilance stanja, saj gre tu za večje spremembe poslovanja, kot tudi pri razkrivanju ocenitve predpostavke delujočega podjetja.

V kolikor so podjetja menila, da je bila predpostavka delujočega podjetja še vedno ustrezna pri pripravi računovodskih izkazov za leto 2019, obstajali pa so indici in pomembna

negotovost, glede prihodnjega vpliva covid-19 na to predpostavko, so morala v letnem poročilu razkriti (Vrankar, 2020):

- sólo negotovost glede sposobnosti podjetja nadaljevati kot delujoče podjetje v konsistenci s trenutnimi in napovedanimi makroekonomskimi podatki,
- vpliv covid-19 na poslovanje podjetja in plan reševanja posledic.

V kolikor pa je podjetje ugotovilo, da ni sposobno nadaljevati s poslovanjem, je moralo že računovodske izkaze za leto 2019 pripraviti na drugačni osnovi. Uporabniki SRS so morali upoštevati standard 39, ki ureja računovodske rešitve v organizacijah v stečaju in likvidaciji, medtem ko morajo uporabniki MSRP upoštevati MSR 1.25. Ta določa, da mora subjekt, ki ne uporabi predpostavke delujočega podjetja, razkriti, na kakšni podlagi je sestavljal računovodske izkaze in pojasniti razloge, zakaj podjetje ni obravnavano kot delujoče podjetje.

Slabitev sredstev

Pri slabitvah sredstev za poslovno leto 2019 so podjetja morala upoštevati zgolj informacije in dogodke po koncu poslovnega leta, ki potrjujejo pogoje in stanje do dne 31. 12. 2019. Zato pri večini podjetij ni prišlo do tovrstnih slabitev. Tista podjetja, ki pa so slabila sredstva zaradi epidemije covid-19 in je bil znesek slabitev smatran kot pomemben, pa so morala ta dejstva razkriti (Arnold, 2020).

Merjenje pošteno vrednosti

Merjenje pošteno vrednosti za poslovno leto 2019 je bilo zopet pomembno samo za tista podjetja, ki tovrstno metodo uporabljajo. Upoštevati so morali samo tiste okoliščine na zadnji dan poslovnega leta, ki so takrat veljale (Arnold, 2020). SRS 16.1 pošteno vrednost določa kot ceno, ki bi se plačala v redni transakciji med udeleženci ali prejela za prodajo sredstva na trgu na datum merjenja. Podjetja, ki merijo pošteno vrednost na ravni 1 ali ravni 2 hierarhije pošteno vrednosti, pri merjenju niso imela večjih težav, saj so enostavno uporabili podatke s trga ali primerljive podatke s trga. Večje težave so imela podjetja, ki uporabljajo hierarhijo na ravni 3, ki pri merjenju pošteno vrednosti modelirajo vrednost na podlagi lastnih ocen. Zato je bilo pomembno, da so zagotovili kvalitetne vhodne podatke v model, da so čim bolj natančno ocenili pošteno vrednost sredstev. Še posebej, če so bila ta sredstva povezana s Kitajsko, kjer je kriza in negotovost obstajala že na dan 31. 12. 2019, in so se morale te okoliščine upoštevati. Na to opozarja tudi SRS 16.2, ki pravi, da je potrebno upoštevati tudi stanje, lokacijo sredstva in morebitne omejitve v zvezi s prodajo ali uporabo sredstva.

3.2 Zakonski pregled vpliva covid-19 na razkritja v letnih poročilih 2020

Sestavljanje letnih poročil za poslovno leto 2020 je od sestavljalcev računovodskih izkazov zahtevalo veliko znanja in dela, saj se je v letu 2020 zgodilo veliko stvari, ki so lahko ključno

vplivala na poslovanje podjetij. Že med letom so morali računovodje paziti na veliko stvari, da so s svojim delom zadostili zakonskim zahtevam, in da so z znanjem priskrbeli kakovostne informacije za poslovne odločitve, ki so bile v hitro spreminjajočem okolju ključnega pomena (BDO, 2020). Zaradi same obsežnosti dela se je, sicer nekoliko pozno, prestavil tudi rok za oddajo letnih poročil podjetij, in sicer iz 31. 3. 2020 na 30. 4. 2020. Večina računovodij je imela do trenutka, ko je državni zbor sprejel Zakona o izvrševanju proračunov RS za leti 2021 in 2022 (ZIPRS2122), Ur. l. RS, št. 174/20, 15/21 – ZDUOP, 74/21, 172/21, 187/21 – ZIPRS2223 in 206/21 – ZDUPŠOP, ki je bil sprejet 26. 3. 2021, in je uredil premik oddaje letnih poročil ter davčnih obračunov, že narejeno večino letnega poročila.

Mikro in mala podjetja

Mikro oziroma majhna podjetja, ki jih zakon (ZGD-1) ne zavezuje k izdaji letnih poročil, so imela s pripravo računovodskih izkazov manj dela. Povečini so se tekom leta osredotočala le na ločeno knjiženje subvencij s strani države, kot so temeljni dohodek, krizni dodatek, nadomestila plač, donacije mask, povračilo nekritih fiksnih stroškov itd. Mikro družbe, ki so hkrati kapitalske družbe, pa so morale razkriti tudi informacije, kot jih določa ZGD-1 v 70. a členu. To so predvsem podatki o:

- pogojnih finančnih obveznostih, če so pomembni za oceno poslovanja družbe,
- višini vseh obveznosti, zavarovanih s stvarnim jamstvom (zastavno pravico in podobno), z vsemi pripadajočimi podatki,
- posojilih oziroma predujmih, ki jih je družba ali njena odvisna družba odobrila poslovodstvu, nadzornemu svetu oziroma drugim delavcem družbe in zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe in vse pripadajoče podatke ter
- lastnih deležih, skupaj z vsemi pripadajočimi podatki.

3.2.1 Poslovno poročilo

Glede na zahteve ZGD-1 so podjetja morala za poslovno leto 2020 razkriti precej informacij, povezanih z boleznijo covid-19, saj zakon zahteva prikaz vseh pomembnih dejstev, ki so vplivala na podjetje v preteklem letu in pričakovane vplive v prihodnosti. Tako kot vsako leto so morala celovito in uravnoteženo poročati o poslovanju, finančnih kazalnikih, varstvu delavcev in okolja (Bajuk - Mušič, 2021a). V tem letu pa je bilo treba tudi podrobneje predstaviti samo situacijo glede covida-19, vpliva na podjetje, ali so morali zaradi covida-19 zaustaviti delo, zmanjšati proizvodnjo oziroma jo povečati in druge pomembne dogodke, ki so vplivali na delovanje podjetja. Le ta pa so se znašla v zelo različnih situacijah, nekaterim je ta kriza celo povečala obseg dela, prihodke in s tem tudi dobiček, npr. farmacevtski industriji, telekomunikacijam, razvijalcem programske opreme za delo od doma, prodaji preko spleta itd. Na drugi strani pa imamo sektorje, ki se jim je obseg dela zmanjšal, prav tako prihodki,

povečala pa se je tudi negotovost za sam obstoj podjetja. Takšna podjetja delujejo npr. v letalski industriji, turizmu, gostinstvu, zabavni industrij itd. Ne glede na to, kakšne poslovne rezultate so dosegli, pa se od vseh pričakuje, da o dogajanju poročajo in razkrivajo resnične in poštene informacije.

Večjo pozornost so podjetja morala nameniti tudi prikazovanju varstva zaposlenih in okolja. Delovni proces je bilo treba prilagoditi, da je prihajalo do čim manj stikov med samimi zaposlenimi in tudi med zaposlenimi in strankami, pri tem pa so morali upoštevati še zakonske zahteve, ki jih je država nenehno spreminjala (Bajuk - Mušič, 2020). Omejevalo se je število strank v poslovnih prostorih, delovni čas je bil za nekatera podjetja skrajšan zaradi policijske ure. Pri tem je bilo potrebno kupiti še zaščitno opremo za zaposlene in stranke, kot so maske, razkužila in rokavice. Zaradi vzdrževanja fizične distance pa je bilo potrebno prilagoditi tudi delovne prostore, npr. postavitev stekel, kjer je prihajalo do ožjih stikov med ljudmi, fizični premiki delovnih postaj itd. O vsem tem so podjetja lahko poročala tudi v poslovnem delu letnega poročila.

S pojavom koronavirusa so se spremenila tudi tveganja, največji izziv pa je bil v podjetjih obvladovati likvidnostno tveganje. Likvidnostno tveganje morajo po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-UPRB 7), Uradni list RS, št. 63/13, upravljati vsa podjetja, le mikro in malim podjetjem pa tega ni potrebno razkrivati. Ker so se razmere na trgu bistveno spremenile, vsi kupci niso bili sposobni poravnati svojih obveznosti do datuma valute, kar pa je posledično seveda vplivalo na pritoke denarja v podjetje in pokrivanja obveznosti podjetja (Dekker, 2020). Podjetja so morala redno spremljati likvidnost in pripraviti različne scenarije ukrepanja. V poslovnem poročilu se pričakuje, da se pojasni, kaj se je dogajalo z likvidnostjo, ali so bile obstoječe metode za ohranjanje likvidnosti uspešne in kaj pričakujejo, da se bo z likvidnostjo dogajalo v prihodnjem letu. Predstaviti je treba tudi cenovna in kreditna tveganja ter tveganja, povezana z denarnim tokom. Družbe, zavezane k reviziji, pa so dolžne predstaviti še delovanje notranjih kontrol in druga tveganja, kot so tržno, operativno, strateško, kreditno, regulatorno, ... Glede na zelo hitro spremenljivo dogajanje bi morala podjetja področje tveganj v letnih poročilih kar obsežno pojasniti.

Z vidika epidemije bolezni covid-19 se je v letnem poročilu za poslovno leto 2019 največ pozornosti namenjalo razkritjem dogodkov po datumu bilance stanja, saj je epidemija v večini primerov povzročila zgolj nepopravljalne dogodke po koncu poslovnega leta. Tudi v letnem poročilu za poslovno leto 2020 je to ostala pomembna rubrika. Zaradi hitrih sprememb na trgu, vladnih odločitev in sprememb zakonodaje, se je v relativno kratkem času, od konca poslovnega leta do oddaje letnih poročil, lahko zgodilo veliko stvari, ki so bistveno vplivale na poslovanje ali celo sam obstoj podjetja.

Pričakovano je bilo, da bodo podjetja, zaradi vpliva bolezni covid-19 obsežno razkrivala zgoraj opisane informacije in s tem vplivala na zaupanje investitorjev.

3.2.2 Računovodsko poročilo

Koronavirus pa je imel seveda velik vpliv tudi na računovodsko poročilo, saj je bilo potrebno preučiti skoraj vsako gospodarsko kategorijo, preveriti, ali so se zgodile kakšne spremembe in jih ustrezno pojasniti v skladu z zahtevami ZGD-1, SRS oziroma MSRP. Pojavili pa sta se tudi dve zahtevi po dodatnih razkritjih za podjetja, ki poročajo po SRS ali MSRP.

Dodatna razkritja povezana z epidemijo

Slovenski inštitut za revizijo, ki soustvarja SRS, je aprila leta 2020 izdal Pojasnilo 1 k slovenskemu računovodskemu standardu 15, Uradni list št.63, ki zahteva ločeno izkazovanje podatkov o prejeti državni pomoči. Zaradi izrednosti razmer se prejete državne pomoči smatrajo kot prihodki pomembnih vrednosti, ki jih je potrebno posebej razkriti, predstaviti njihovo naravo in znesek.

Drugo dodatno razkritje pa se vsebinsko sklicuje na najemne pogodbe (Bajuk - Mušič, 2021b). Nekateri najemodajalci so v času trajanja epidemije svojim najemnikom priskočili na pomoč in se dogovorili za začasno oprostitev celotne najemnine ali ustreznega zmanjšanja, pri tem pa je marsikdo podaljšal najemni čas pogodbe. Tako Odbor za mednarodne računovodske standarde kot tudi SIR sta sprejela, da te spremembe ni potrebno obravnavati kot spremembe najema, dejstva pa morajo razkriti v računovodskih izkazih.

Obvezna razkritja po standardih

Tako SRS kot tudi MSRP v svojih standardih opredeljujeta zahtevana obvezna razkritja. Navadno so opredeljena tako, da zahtevajo pojasnila vseh pomembnih dogodkov oziroma transakcij, ki bistveno vplivajo na posamezno gospodarsko kategorijo. S tem dopuščajo nastanek različnih situacij, hkratno pa zahtevajo, da podjetje samo prepozna pomembnost in jo ustrezno razkrije. Zastavljena so tako, da bralcu računovodskih izkazov transparentno pojasnijo dogajanje, le ta pa si lahko ustvari neko sliko o dogajanju z gospodarsko kategorijo, ki jo zgolj s finančnimi podatki iz temeljnih računovodskih izkazov ne more pridobiti.

Prihodki in odhodki sta tisti kategoriji, s katerima se največ časa ukvarja vsako podjetje. Kot sem že omenila, je v povezavi s covid-19 pri prihodkih prišlo do novega obveznega razkritja državnih pomoči. SRS 15 tudi sicer določa, da je potrebno vse prihodke, ki so pomembni zaradi svoje narave, obsega, vrste in posledic, ustrezno razkriti in pojasniti. Nekatera podjetja so se v času epidemije na novo pozicionirala in v svojo prodajo dodala medicinske pripomočke (maske, teste), ki so jim prinesli znaten vir zaslужka. Takšna podjetja morajo tovrstne zaslужke tudi posebej razkriti in ustrezno pojasniti obseg ter zaslужke. Predvsem se je potrebno vprašati, ali so tovrstni prihodki enkratni ali bodo podjetja dolgoročno poslovala na tem področju. Na strani terjatev pa je potrebno preveriti, koliko terjatev je zavarovanih in koliko ne, ter predvsem oceniti različna tveganja, katerim so izpostavljena. Vsako vrsto terjatev je treba tudi razčleniti po roku zapadlosti v plačilo. Poravnane terjatve so ključ do plačilne sposobnosti in likvidnosti. Tudi pri obveznostih morajo podjetja razkrivati obdobja

do zapadlosti v plačilo, kakšnim tveganjem so izpostavljena, obrestne mere in vsem drugim pogojem, pod katerimi so bili pridobljeni. Na vse to pa je epidemija vplivala, v nekaterih podjetjih bolj v drugih manj.

Zopet se je pojavilo tudi vprašanje tveganja delujoče organizacije. Ob zaključku leta je bilo potrebno oceniti, ali je podjetje še naprej sposobno delovati, kar pa je temeljna računovodska predpostavka, na podlagi katere so sestavljeni računovodski izkazi (EY, 2020). V primeru, da obstaja tveganje delujoče organizacije, mora podjetje sestaviti računovodske izkaze na drugačni podlagi, kot če tega tveganja ni. Zato je pomembno, da podjetje vedno preuči likvidnost, samo okolje, v katerem deluje, kakšne so možnosti pridobitve finančnih virov in vse druge razpoložljive informacije, ki lahko vplivajo na poslovanje podjetja. Na podlagi teh se odloči, ali je podjetje sposobno delovati v prihodnosti ali ne.

Spremembe so se dogajale tudi v preostalih kategorijah, kot so npr. zaloge, osnovna sredstva, finančne naložbe, rezervacije za kočljive pogodbe itd. Predvsem je bilo potrebno preveriti, kaj se je dogajalo s posameznimi postavkami, pomembne spremembe pa je bilo treba razkrivati (Summerfield, 2020). Nekatera podjetja so se ukvarjala tudi s slabitvami osnovnih sredstev, ki jih lahko opravimo le, če ugotovimo, da gre za trajno in pomembno zmanjšanje njihove vrednosti. Kriza zaradi epidemije covid-19 bo praviloma izzvenela, zato to še ni pogoj za slabitve sredstev. Ugotoviti moramo, ali bo imela vpliv tudi na prihodnje denarne tokove. To pa se lahko zgodi, saj je kriza močno vplivala na potrošnike in njihove navade. Marsikdo se je npr. navadil na naročanje hrane na dom ali na nakupovanje po spletu. To pa je že dovolj pomemben razlog, da določenih sredstev morda ne bomo več potrebovali in moramo opraviti slabitve. Praviloma slabimo denar ustvarjajoče enote in ne posameznih sredstev, pri tem pa seveda upoštevamo SRS 17 ali MRS 36, odvisno od izbranih računovodskih standardov.

Tako kot vsako leto pa ne smemo pozabiti tudi na razkritja v povezavi s spremembo računovodskih usmeritev in računovodskih ocen. V poslovnem letu 2020 je prihajalo do pomembnih sprememb, zato so morali sestavljavci računovodskih izkazov vsebinsko zelo podrobno preučiti vsako računovodsko kategorijo in jo ustrezno pojasniti v skladu z zahtevami standardov in zakonov.

4 ANALIZA LETNIH POROČIL SLOVENSКИH PODJETIJ Z VIDIKA VPLIVA BOLEZNI COVID-19 V POSLOVNIH LETIH 2019 IN 2020

Analizirala sem 30 slovenskih srednje oziroma velikih podjetij in ugotavljala, kako so poročala v poslovnih letih 2019 in 2020. Podjetja, njihove dejavnosti in uporabljene kratice predstavljam v spodnji tabeli 1. Manjših podjetij nisem analizirala, saj z nekaj redkimi izjemami zakonsko ni zahtevano razkrivanje dodatnih informacij. Zato običajno podjetja letnih poročil sploh ne izdajajo, oziroma če jih, jih uporabljajo le za interne potrebe. Seveda pa izdajo zakonsko zahtevane temeljne računovodske izkaze. V vzorec podjetij sem zajela 30 naključno izbranih podjetij z lestvice 100 največjih slovenskih podjetij po prihodku in

dobičku v letu 2018 (Simonović, 2019) in lestvice Top 101: To so najboljša slovenska srednja podjetja (Ugovšek, 2020). Vzorec obsega 15 srednje velikih in 15 velikih podjetij, v skladu z opredelitvijo velikosti kot to določa 55. člen ZGD-1.

Tabela 1: Seznam analiziranih podjetij in dejavnost, s katero se ukvarjajo

Zap. Številka	Podjetje:	Dejavnost:	Kratica podjetja
1	Krka d. d.	Farmacija	KK
2	Gen I d. o. o.	Distribucija električne energije	GEN
3	Petrol d. d.	Distribucija pogonskih goriv	PET
4	Unior d. d.	Proizvodnja orodja	UNI
5	TPV d. o. o.	Proizvodnja sestavnih delov za avtomobilsko industrijo	TPV
6	SIJ d. d.	Industrija jekla	SIJ
7	Hit d. d.	Turizem in dejavnost igralnic	HIT
8	Luka Koper d. d.	Pristaniška dejavnost	LK
9	Mercator d. d.	Dejavnost trgovine na drobno	MER
10	Slovenske železnice d. o. o.	Dejavnost upravljanja podjetij	SŽ
11	Telekom Slovenije	Telekomunikacijske storitve	TS
12	Les-MMS d. o. o.	Trgovina na drobno s pohištvo in drugimi predmeti za gospodinjstvo	LMMS
13	Intereuropa d. d.	Logistika	INT
14	Hidria holding d. o. o.	Dejavnost upravljanja podjetij	HH
15	Jata emona d. o. o.	Proizvodnja živil in krmil	JE
16	Coca -Cola HBC Slovenija d. o. o.	Podjetje za prodajo in distribucijo brezalkoholnih pijač	CC

se nadaljuje

Tabela 2: Seznam analiziranih podjetij in dejavnost, s katero se ukvarjajo (nad.)

Zap. številka	Podjetje:	Dejavnost:	Kratica podjetja
17	Pharmahemp d. o. o.	Dobava, predelava in distribucija surovin, pridobljenih iz industrijske konoplje	PH
18	Rosenbauer d. o. o.	Proizvodnja gasilskih vozil, nadgradenj in servisov gasilskih vozil	ROS
19	Vitanest d. o. o.	Distribucija klimatskih in ogrevalnih sistemov	VIT
20	Bakra d. o. o.	Veleprodaja športne opreme	BAK
21	Dewesoft d. o. o.	Računalniško programiranje-razvoj merilne opreme	DS
22	Ski & sea d. o. o.	Distribucija motornih sani, štirikolesnikov, pogonskih sistemov za motorje in rekreacijska letala	SS
23	Metronik d. o. o.	Uvajanje avtomatizacije in informacijskih tehnologij v industrijo in energetiko	MT
24	Adrial d. o. o.	Spletna prodaja pripomočkov za vid	AD
25	Lestro-Ledinek d. o. o.	Proizvodnja lesno obdelovalnih strojev in orodij	LL
26	Nektar natura d. o. o.	Proizvodnja brezalkoholnih pijač	NN
27	ZVD d. o. o.	Dejavnost preizkušanja, zagotavljanja varstva pri delu	ZVD
28	Ekipa2 d. o. o.	Računalniško programiranje	E2
29	SGP Graditelj d. d.	Gradbena dejavnost	SGP
30	Pipistrel d. o. o.	Proizvajalec alternativnih letal	PIP

Vir: Simonović (2019) in Ugovšek (2020).

V tabeli 2 predstavljam finančne kazalnike analiziranih podjetij v letih 2019 in 2020. Ti so pomembni tudi v nadaljevanju analize, saj sem na podlagi teh podatkov podjetja razvrščala med tista, na katera je imela bolezen covid-19 večji vpliv in na tista na katera je imela bolezen manjši vpliv. Izračunani so tudi indeksi za lažjo primerjavo podatkov.

Tabela 2: Finančni podatki analiziranih podjetij in njihovi indeksi 2020/2019

Podjetje:	Prihodki od prodaje 2019 (v tisoč €)	Prihodki od prodaje 2020 (v tisoč €)	Indeks 2020/2019	Čisti dobiček 2019 (v tisoč €)	Čisti dobiček 2020 (v tisoč €)	Indeks 2020/2019	EBITDA 2019 (v tisoč €)	EBITDA 2020 (v tisoč €)	Indeks 2020/2019	Število zaposlenih 31.12.2019	Število zaposlenih 31.12.2020	Indeks število zaposlenih 2020/2019	Stopnja dolžniškosti financiranja 2019	Stopnja dolžniškosti financiranja 2020
Krka d. d.	1.493.409	1.534.941	103	244.272	288.949	118	385.437	502.432	130	11.696	11.677	100	0,24	0,21
Gen I d. o. o.	2.203.589	2.101.225	95	15.282	15.428	101	22.965	32.078	140	477	531	111	0,64	0,62
Petrol d. d.	4.375.884	3.079.400	70	105.200	72.300	69	196.500	166.600	85	5.275	5175	98	0,56	0,54
Unior d. d.	255.994	210.240	82	10.433	-2.196	-21*	31.974	23.931	75	3018	2808	93	0,60	0,59
TPV d. o. o.	76.688	68.793	90	1.536	157	10	8.036	6.897	86	860	728	85	0,66	0,75
SIJ d. d.	767.351	696.037	91	44.908	-49.904	-111*	58.818	37.769	64	3.859	3818	99	0,56	0,56
Hit d. d.	157.219	78.711	50	7.623	-10.614	-139*	26.129	6.500	25	2.102	1905	91	0,63	0,62
Luka Koper d. d.	224.716	206.039	92	38.819	31.273	81	70.596	60.300	85	1.541	1.698	110	0,30	0,27
Mercator d. d.	2.138.739	2.170.018	101	4.666	-156.710	-3.359*	172.453	162.755	94	19.963	20.960	105	0,78	0,84
Slovenske železnice d. o. o.	601.009	537.269	89	35.030	10.919	31	87.128	61.072	70	7.329	6.925	94	0,45	0,46
Telekom Slovenije	670.830	654.871	98	1.231	24.865	2.020	205.402	209.882	102	3.429	3.392	99	0,53	0,52
Les-MMS d. o. o.	114.451	102.403	89	7.399	8.424	114	15.249	16.127	106	684	652	95	0,33	0,26
Intereuropa d. d.	160.353	150.725	94	4.197	3.568	85	13.971	12.298	88	1.337	1.349	101	0,45	0,43
Hidria holding d. o. o.	261.844	228.965	87	10.736	10.858	101	30.068	35.122	117	2.092	1.964	94	0,50	0,47
Jata emona d. o. o.	151.152	144.882	96	3.596	6.828	190	11.394	12.730	112	941	930	99	0,54	0,48
Coca-Cola HBC Slovenija d. o. o.	35.532	31.563	89	5.170	3.835,00	74	7.182	5.358	75	98	85,00	87	0,21	0,27
Pharmahemp d. o. o.	17.666	9.705	55	4.048	1.437	35	4.855	1.982	41	44	47	107	0,25	0,27
Rosenbauer d. o. o.	26.136	35.192	135	2.510	3.017	120	3.619	4.356	120	157	145	92	0,53	0,33
Vitanest d. o. o.	25.044	22.496	90	3.061	2.531	83	3.925	3.240	83	16	15	94	0,13	0,10
Bakra d. o. o.	16.426	19.375	118	1.379	1.115,00	81	1.792	1.974	110	7	7	100	0,06	0,13
Dewesoft d. o. o.	25.813	30.975	120	7.888	8.573	109	10.068	13.680	136	93	101	109	0,08	0,08

se nadaljuje

Tabela 2: Finančni podatki analiziranih podjetij in njihovi indeksi 2020/2019 (nad.)

Podjetje	Prihodki od prodaje 2019 (v tisoč €)	Prihodki od prodaje 2020 (v tisoč €)	Indeks 2020/2019	Čisti dobiček 2019 (v tisoč €)	Čisti dobiček 2020 (v tisoč €)	Indeks 2020/2019	EBITDA 2019 (v tisoč €)	EBITDA 2020 (v tisoč €)	Indeks 2020/2019	Število zaposlenih 31.12.2019	Število zaposlenih 31.12.2020	Indeks Število zaposlenih 2020/2019	Stopnja dolžniškosti financiranja 2019	Stopnja dolžniškosti financiranja 2020
Ski & sea d. o. o.	14.384	15.325	107	1.030	1.463,00	142	1.808	2.511	139	17	17,00	100	0,60	0,57
Metronik d. o. o.	21.146	12.892	61	3.999	2.757	69	4.815	3.302	69	92	102	111	0,57	0,30
Adrial d. o. o.	26.559	30.627	115	1.283	822,00	64	1.694	1.352	80	42	58,00	138	0,60	0,57
Lestro-Ledinek d. o. o.	25.421	12.222	48	2.931.739	629.715	21	3.991	1.584	40	215	202	94	0,50	0,35
Nektar natura d. o. o.	25.146	10.916	43	5.242	-2.795,00	-53	5.329	944	18	111	95,00	86	0,42	0,57
ZVD d. o. o.	10.730	9.567	89	2.608	2.210	85	3.584	3.085	86	99	101	102	0,11	0,09
Ekipa2 d. o. o.	20.324	21.399	105	2.097	2.051,00	98	4.346	4.493	103	273	292,00	107	0,49	0,52
SGP Graditelj d. d.	23.462	20.701	88	1.637	1.883	115	1.934	2.229	115	89	89	100	0,45	0,38
Pipistrel d. o. o.	20.212	21.537	107	2.809	3.615,00	129	4.097	5.114	125	87	95,00	109	0,56	0,54

Legenda: * označuje negativne indekse, ki jih moramo razlagati s previdnostjo.

Vir: lastno delo

4.1 Analiza letnih poročil za poslovno leto 2019

4.1.1 Poslovno poročilo

83% podjetij je v poslovnem delu letnega poročila poročalo, oziroma vsaj omenilo covid-19 dogajanje po koncu poslovnega leta. Večina teh podjetij je podala zelo splošen opis dogajanja v poglavjih, kot so: pismo predsednika uprave, pomembni dogodki po datumu bilance stanja, poslovno okolje podjetja, načrti za leto 2020, upravljanje s tveganji,... Obseg besedila pa je znašal od 1 stavka do 2 strani. Podjetja, ki so razkrivala več informacij, so predstavila potek začetka epidemije, odziv podjetja, spremembe poteka dela, zaščito zaposlenih, predstavila so pričakovane posledice, pričakovano pomoč države, načrte za upravljanje s tveganji in kritične točke delovanja. Vseeno pa so ti zapisi po večini bolj splošni, ne ponujajo nekih konkretnih informacij, kar je glede na težko napovedljiv potek epidemije in sovpad rokov za oddajo letnih poročil ter začetka epidemije, popolnoma razumljivo.

Le 7% podjetij je v poslovnem poročilu razkrilo pričakovane scenarije poslovanja v letu 2020, prav tako je bilo 7% takih, ki so v posebnem poglavju predstavila vplive epidemije na podjetje in poslovno okolje. Bolj konkretne podatke so predstavili v družbi Hit d. d., kjer so povedali: »S pojavom epidemije covid-19 v letu 2020 se bo poslovanje družbe Hit, d. d. poslabšalo. Posledice, ki jih pričakujemo v prihodnjem poslovanju, so izredno negotove in jih je zelo težko napovedati. Družba je že v mesecu marcu 2020 pripravila prve ocene vpliva na poslovanje, s katerimi se je v začetku aprila 2020 seznanil tudi nadzorni svet. Pripravila je tudi dva scenarija, iz katerih izhaja, da bi upad prihodkov na letnem nivoju po scenariju 1 pomenil upad načrtovanega čistega poslovnega izida iz 4,7 mio EUR na -20,0 mio EUR (izguba), morebiten upad po scenariju 2 pa iz 4,7 mio EUR na -24,4 mio EUR (izguba).« (Hit, d. d. in skupina Hit, 2020, str. 6). Preostalih 17% podjetij v poslovnem delu letnega poročila ni omenjalo ničesar v zvezi z boleznijo COVID-19. Rezultate celotne analize poročanja slovenskih podjetij v povezavi s covid-19 v poslovnem delu letnega poročila 2019 predstavljam v tabeli 2.

Tabela 3: Analiza poročanja slovenskih podjetij v povezavi s covid-19 v poslovnem delu letnega poročila 2019

	Podjetja razkrivajo informacije, povezane z boleznijo Covid-19
Poslovno poročilo	83%
Zaščita zaposlenih	57%
Tveganja	37%

se nadaljuje

Tabela 3: Analiza poročanja slovenskih podjetij v povezavi s covid-19 v poslovnem delu letnega poročila 2019 (nad.)

	Podjetja razkrivajo informacije, povezane z boleznijo Covid-19
Pripravljenih več scenarijev za poslovanje v letu 2020	7%
Posebno poglavje vpliv epidemije na poslovanje	7%
Dogodki po datumu bilance stanja	73%

Vir: lastno delo.

4.1.2 Računovodsko poročilo

V računovodskem delu letnega poročila je informacije o bolezni covid-19 in njenem vplivu razkrivalo 67% podjetij. Samo tri podjetja pa so bila takšna, ki koronavirusne bolezni niso omenjala tako v poslovnem delu letnega poročila kot tudi v računovodskem delu. Podjetja, ki so razkrivala podatke o bolezni covid-19, so to povečini razlagala v rubriki dogodki po datumu bilance stanja. Le eno podjetje (3%) je razkrilo možne scenarije poslovanja v letu 2020, 20% jih je predstavilo vplive bolezni na tveganja, 17% podjetij pa se je ozrlo na predpostavko delujočega podjetja. Določena podjetja pa so posledice epidemije opisovala tudi v drugih rubrikah, vendar zgolj v smislu, da vpliva epidemije še niso ocenili in menijo, da tovrstni dogodki sodijo v nepopravljalne dogodke po datumu poročanja. Tako je npr. družba Sij d. d. o opredmetenih osnovnih sredstvih poročala: » Morebitnih prilagoditev knjigovodskih vrednosti sredstev zaradi hitrega razvoja koronavirusa skupina še ni ocenila in upoštevala v projekcijah, saj na tej stopnji poslovodstvo ne more zanesljivo oceniti učinka, in ker morebitne posledice predstavljajo nepopravljivi dogodek po datumu poročanja.« (Sij, 2020, str. 117). Ne samo vsebina, tudi količina razkritih informacij se je med podjetji zelo razlikovala, saj so ena zapisala zgolj 2 stavka na to temo, medtem ko so druga zapisala tudi do 2 strani. Rezultate celotne analize poročanja slovenskih podjetij v povezavi s covid-19 v računovodskem delu letnega poročila 2019 predstavljam v tabeli 3.

Tabela 4: Analiza poročanja slovenskih podjetij v povezavi s covid-19 v računovodskem delu letnega poročila 2019

	Podjetja razkrivajo informacije, povezane z boleznijo covid-19
Računovodsko poročilo	67%

se nadaljuje

Tabela 4: Analiza poročanja slovenskih podjetij v povezavi s covid-19 v računovodskem delu letnega poročila 2019 (nad.)

	Podjetja razkrivajo informacije, povezane z boleznijo covid-19
Zapis o različnih možnih scenarijih glede vpliva covid-19 na letno poročilo 2020	3%
Pojasnilo, kaj se dogaja s tveganji	20%
Dogodki po datumu bilance stanja	63%
Predpostavka delujočega podjetja	17%

Vir: lastno delo.

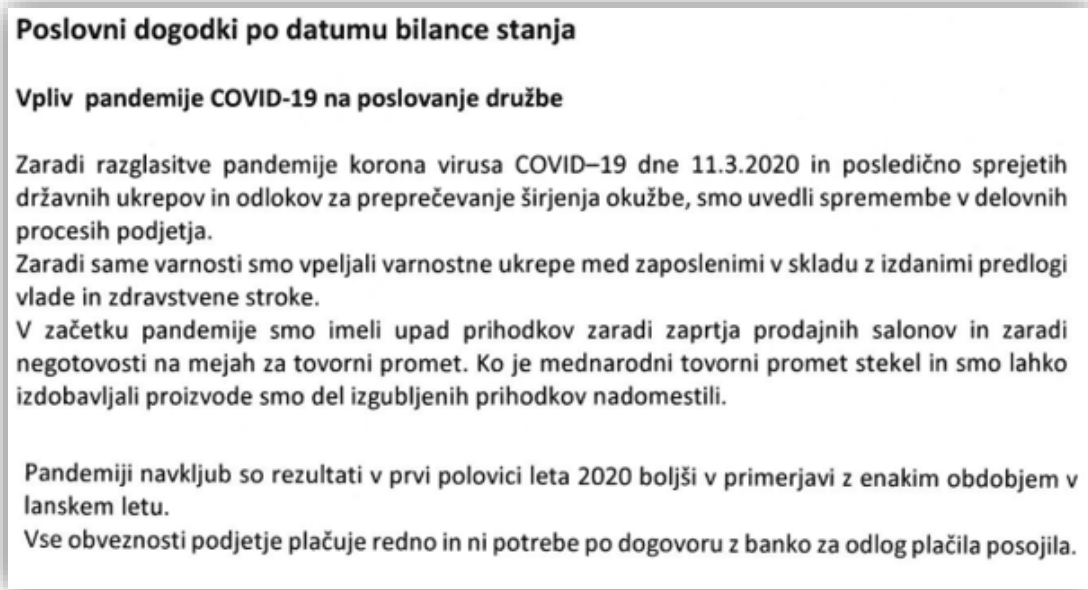
Določena podjetja pa so si delo tudi precej poenostavila, saj se razkritji v poslovnem in računovodskem poročilu sploh ne razlikujeta, morda le v velikosti in obliki besedila. Kar pa je tudi razumljivo, saj gre vsebinsko za ista razkritja, le za bralca letnega poročila je nekaj podvajanj vsebine. Primer tovrstnega poročanja predstavljam s sliko 1 in 2.

Slika 1: Pomembni poslovni dogodki, ki so nastopili po koncu poslovnega leta iz poslovnega dela Letnega poročila 2019 družbe Ski & sea d. o. o.

10. POMEMBNI POSLOVNI DOGODKI, KI SO NASTOPILI PO KONCU POSLOVNEGA LETA
<p>Vpliv pandemije COVID-19 na poslovanje družbe</p> <p>Zaradi razglasitve pandemije korona virusa COVID-19 dne 11.3.2020 in posledično sprejetih državnih ukrepov in odlokov za preprečevanje širjenja okužbe, smo uvedli spremembe v delovnih procesih podjetja.</p> <p>Zaradi same varnosti smo vpeljali varnostne ukrepe med zaposlenimi v skladu z izdanimi predlogi vlade in zdravstvene stroke.</p> <p>V začetku pandemije smo imeli upad prihodkov zaradi zaprtja prodajnih salonov in zaradi negotovosti na mejah za tovorni promet. Ko je mednarodni tovorni promet stekel in smo lahko izdabljali proizvode smo del izgubljenih prihodkov nadomestili.</p> <p>Pandemiji navkljub so rezultati v prvi polovici leta 2020 boljši v primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu.</p> <p>Vse obveznosti podjetje plačuje redno in ni potrebe po dogovoru z banko za odlog plačila posojila.</p>

Vir: Ski & Sea d. o. o. (2020).

Slika 2: Poslovni dogodki po datumu bilance stanja iz računovodskega dela Letnega poročila 2019 družbe Ski & Sea d. o. o.

Vir: Ski & Sea d. o. o. (2020).

4.2 Statistična analiza letnih poročil 2020

Analiza letnih poročil zajema 30 slovenskih srednje in velikih podjetij, ki sem jih že analizirala za poslovno leto 2019. Zastavila sem si tri raziskovalna vprašanja:

1. Ali so podjetja, na katera je imela epidemija covid-19 večji vpliv, razkrivala več informacij kot podjetja, na katera je imela epidemija manjši vpliv?
2. Ali podjetja, ki poročajo po MSRP, razkrijejo več vplivov covid-19 kot tista, ki poročajo po SRS?
3. Ali velika podjetja, v skladu z definicijo velikosti podjetij po 55. členu ZGD-1, razkrivajo več vplivov covid-19 kot srednje velika podjetja?

Analizirala sem kategorije poslovnega in računovodskega poročila in iskala razkritja na temo vpliva bolezni covid-19, hkrati pa sem bila pozorna tudi na morebitna druga razkritja. Ugotavljala sem predvsem kakovost razkritih informacij, pri čimer sem pri nekaterih tematikah uporabila mersko lestvico od 0 do 5 točk, pri nekaterih manj obsežnih temah pa z mersko lestvico od 0 do 2 točki. Izhajala sem iz dejstva, da je epidemija pomembno vplivala na svetovno gospodarstvo, zato je pričakovano, da tudi podjetja, ki so dobro poslovala, razkrivajo podatke v povezavi z analizirano tematiko. Maksimalno število zbranih točk je bilo 81.

Mersko lestvico od 0 do 5 točk sem definirala tako:

- 0 podjetje ni razkrivalo vplivov bolezni covid-19 na razkritja v računovodskih izkazih, niti ni omenjalo, da vplivov ni bilo,
- 1 podjetje le v enem stavku pojasni, da je vpliv bil, oziroma vpliva ni bilo,
- 2 podjetje je pojasnilo le najbolj osnovne vplive epidemije bolezni covid-19 v povezavi z analizirano tematiko oziroma osnovno pojasni, zakaj vpliva ni bilo,
- 3 podjetje razkrije srednjo raven vpliva oziroma ne-vpliva epidemije glede analizirane tematike,
- 4 razkrite so vse bistvene informacij vpliva oziroma ne-vpliva epidemije za razumevanje dogajanja, ni pa dodatnih razkritij, ki bi omogočala poglobljeno razumevanje,
- 5 razkrite so vse bistvene informacije za poglobljeno razumevanje vpliva epidemije v povezavi z analizirano tematiko, oziroma za razumevanje, zakaj vpliva epidemije ni bilo.

Področja, ki sem jih analizirala v poslovnem delu letnega poročila in ocenila s to mersko lestvico, so naslednja:

- celotno poslovno poročilo v povezavi z vplivom bolezni covid-19
- posebno poglavje/podpoglavje povezano z dogajanjem covid-19
- razlaga vpliva covid-19 na finančno poslovanje podjetja v letu 2020
- pismo predsednika uprave/direktorja podjetja z vidika vpliva covid-19
- varstvo zaposlenih v povezavi z zaščitnimi ukrepi, ki jih je prinesel covid-19
- razlaga prilagoditev poslovanja v povezavi s covid-19
- varstvo kupcev/strank v povezavi z zaščitnimi ukrepi, ki jih je prinesel covid-19
- razlaga, kaj se je dogajalo s proizvodnjo oziroma storitvami zaradi vseh sprememb, ki jih je prinesla bolezen covid-19
- opis gospodarskih razmer, na katere je vplival covid-19
- opis tveganj, ki jih je prinesel covid-19

Analizirana področja iz računovodskega dela letnega poročila in ocenjena s to mersko lestvico pa so:

- celotno računovodsko poročilo z vidika covid-19
- opis tveganj, ki jih je prinesel covid-19
- kaj se dogaja s terjatvami v povezavi z vplivom covid-19

Mersko lestvico od 0 do 2 točki sem definirala tako:

- 0 podjetje ni razkrivalo vplivov bolezni covid-19 na razkritja v računovodskih izkazih, niti ni omenjalo, da vplivov ni bilo,

- 1 podjetje na kratko pojasni, da je vpliv bil, oziroma vpliva ni bilo,
- 2 podjetje obširno pojasni vpliv, oziroma, da vpliva ni bilo.

Področja, ki sem jih analizirala v poslovnem delu letnega poročila in ocenila s to mersko lestvico, so naslednja:

- prikaz prejetih državnih pomoči povezanih s covid-19
- scenariji poslovanja v povezavi z vplivom covid-19 na poslovno leto 2021
- kaj se je dogajalo s številom zaposlenih zaradi vpliva covid-19
- dogodki po datumu bilance stanja z vidika covid-19

Analizirana področja iz računovodskega dela letnega poročila in ocenjena s to mersko lestvico pa so:

- dogodki po datumu bilance stanja z vidika covid-19
- prikaz prejetih državnih pomoči povezanih s covid-19
- spremembe računovodskih usmeritev z vidika vpliva covid-19
- tveganje delujoče organizacije v povezavi z vplivom covid-19

Glede na primerjavo večjega števila podatkov med obema letoma sem ocenila, da je med 30 podjetji bolje (kot preteklo poslovno leto) poslovalo 8 podjetij, kar znaša 26,7%. To izhodišče sem uporabila tudi pri analizi hipotez. Čisti prihodki od prodaje so se povečali zgolj 4 podjetjem, preostala so učinkoviteje gospodarila s sredstvi. 10 podjetij je imelo konec leta izgubo, le 7 podjetij pa je imelo več zaposlenih kot leto prej. Vse to kaže na izjemno težavno leto 2020. Z izzivi, ki jih je prinesla epidemija bolezni covid-19, pa so se soočala vsa podjetja, ne glede na panogo, v kateri so poslovala.

Ali so podjetja, na katera je imela epidemija covid-19 večji vpliv, razkrivala več informacij kot podjetja, na katera je imela epidemija manjši vpliv?

Analizirala sem letna poročila 30 podjetij, od katerih sem jih 13 ocenila kot takšna, na katera je imela epidemija covid-19 manjši oziroma manj negativen vpliv, 17 pa sem jih ocenila kot takšna, na katera je imela epidemija covid-19 večji negativen vpliv. Podjetja sem razdelila v dve skupini na podlagi finančnih kriterijev, in sicer na podlagi poslovnih prihodkov, čistega dobička in EBITDA. Opazovala sem, kaj se je dogajalo s temi tremi kriteriji. Če so podjetja v dveh kriterijih od treh poslovala bolje kot preteklo leto, sem ugotavljala, da je na podjetje manj vplivala epidemija covid-19.

Povprečno število zbranih točk podjetij, ki so slabše poslovala, je bilo 39,47, tistih ki so poslovala bolje pa 26,92. Razlike med zbranimi točkami sem preverjala tudi statistično, kar predstavljam v tabeli 4, pri čemer sem si pomagala s programskim orodjem IBM SPSS.

Najprej sem pri vseh številskih spremenljivkah preverila normalnost porazdelitve. Rezultati so pokazali, da je pogoj normalnosti porazdelitve izpolnjen.

Preverjala sem hipotezi:

- **H₀**: Podjetja, na katera je imela bolezen covid-19 večji vpliv razkrivajo enako količino informacij v povezavi s tem vplivom kot tista, na katera je imela manjši vpliv.
- **H₁**: Podjetja, na katera je imela bolezen covid-19 večji vpliv razkrivajo večjo količino informacij v povezavi s tem vplivom, kot tista, na katera je imela manjši vpliv.

Tabela 5: Analiza kakovosti poročanja slovenskih bolj in manj uspešnih podjetij, o vplivu epidemije covid-19 na razkritja v računovodskih izkazih

	N	Aritmetična sredina	St. odklon	Vrednost t testa
Bolj uspešna podjetja	13	26,92	16,67	-1,689 (p = 0,051)
Manj uspešna podjetja	17	39,47	22,43	

Vir: lastno delo.

Za preverjanje hipotez sem uporabila t test za neodvisne vzorce, stopnjo tveganja po sem postavila pri $\alpha=0,05$. Najprej sem ugotavljala enakost oziroma neenakost varianc s pomočjo Levenovega testa, pri čemer sem v ničelni hipotezi predpostavila enakost varianc, v alternativni pa neenakost varianc. Ugotovila sem, da F vrednost Levenovega testa znaša 3,61 pri $p=0,068$. Na podlagi vzorčnih podatkov tako ne morem zavrni ničelne domneve, da sta varianci enaki.

Nato sem naredila še preizkus domneve o razliki med aritmetičnima sredinama za neodvisna vzorca z upoštevanjem enakosti varianc. Rezultat t testa ni statistično značilen, saj je stopnja tveganja $p = 0,051$. Na podlagi vzorčnih podatkov tako ne morem zavrni ničelne domneve, da sta aritmetični sredini enaki in sprejemem ničelno hipotezo, da podjetja, na katera je imela bolezen covid-19 večji vpliv, razkrivajo enako količino informacij v povezavi s tem vplivom kot tista, na katera je imela manjši vpliv. Vseeno pa je rezultat zelo na meji statistične značilnosti.

Ali podjetja, ki poročajo po MSRP, razkrijejo več vplivov Covid-19 kot tista, ki poročajo po SRS?

V analizo je bilo vključenih 14 podjetij, ki poročajo po MSRP in 16 podjetij, ki poročajo po SRS. Zopet sem ocenjevala njihova letna poročila na podlagi postavljenih kategorij in jim dodeljevala točke. Povprečno število točk podjetij, ki poročajo po MSRP, je bilo 47,86, tistih, ki poročajo po SRS, pa 22,00. Razlike med zbranimi točkami sem preverjala statistično, kar predstavljam v tabeli 5, pri čemer sem si pomagala s programskim orodjem IBM SPSS.

Najprej sem pri vseh številskih spremenljivkah preverila normalnost porazdelitve. Rezultati so pokazali, da je pogoj normalnosti porazdelitve izpolnjen.

H₀: Podjetja, ki poročajo po MSRP, razkrivajo enako količino informacij v povezavi s covid-19, kot tista, ki poročajo po SRS.

H₁: Podjetja, ki poročajo po MSRP, razkrivajo večjo količino informacij v povezavi s covid-19, kot tista, ki poročajo po SRS.

Tabela 6: Analiza kakovosti poročanja slovenskih podjetij, ki poročajo po SRS ali MSRP o vplivu epidemije covid-19 na razkritja v računovodskih izkazih

	N	Aritmetična sredina	St. odklon	Vrednost t testa
Podjetja, ki poročajo po MSRP	14	47,86	17,86	-4,308 (pri p < 0,001)
Podjetja, ki poročajo po SRS	16	22,00	15,02	

Vir: lastno delo.

Za preverjanje hipotez sem zopet uporabila t test za neodvisne vzorce, stopnjo tveganja pa sem postavila pri $\alpha=0,05$. Najprej sem ugotavljala enakost oziroma neenakost varianc s pomočjo Levenovega testa, pri čemer sem v ničelni hipotezi predpostavila enakost varianc, v alternativni pa neenakost varianc. Ugotovila sem, da F vrednost Levenovega testa znaša 0,69 pri $p=0,794$. Na podlagi vzorčnih podatkov tako ne morem zavrni ničelne domneve, da sta varianci enaki.

Nato sem naredila še preizkus domneve o razliki med aritmetičnima sredinama za neodvisna vzorca z upoštevanjem enakosti varianc. Rezultat t testa je statistično značilen pri stopnji tveganja $p < 0,001$. Na podlagi vzorčnih podatkov tako zavrnem ničelno domnevo, da sta aritmetični sredini enaki in sprejemam alternativno domnevo, da podjetja, ki poročajo po MSRP, razkrivajo večjo količino informacij v povezavi z vplivom covid-19 kot tista podjetja, ki poročajo v skladu s SRS.

Ali velika podjetja, v skladu z definicijo velikosti podjetij po 55. členu ZGD-1, razkrivajo več vplivov covid-19 kot srednje velika podjetja?

V analizo je bilo vključenih 15 srednje velikih podjetij in 15 velikih podjetij, v skladu z definicijo velikosti podjetij po 55. členu ZGD-1. Povprečno število zbranih točk srednje velikih podjetij je bilo 22,07, velikih podjetij pa 46,07. Te in druge statistične podatke razkrivam v tabeli 6. Razlike med zbranimi točkami sem preverjala statistično, pri čemur sem si pomagala s programskim orodjem IBM SPSS. Najprej sem pri vseh številskih

spremenljivkah preverila normalnost porazdelitve. Rezultati so pokazali, da je pogoj normalnosti porazdelitve izpolnjen.

H₀: Podjetja, ki se po definiciji 55. člena ZGD-1 smatrajo kot velika podjetja, razkrivajo enako količino informacij v povezavi s covid-19 kot tista, ki so definirana kot srednje velika podjetja.

H₁: Podjetja, ki se po definiciji 55. člena ZGD-1 smatrajo kot velika podjetja, razkrivajo večjo količino informacij v povezavi s covid-19 kot tista, ki so definirana kot srednje velika podjetja.

Tabela 7: Analiza kakovosti poročanja slovenskih podjetij, ki se po definiciji 55. člena ZGD-1 smatrajo kot velika podjetja ali srednje velika podjetja, o vplivu epidemije covid-19 na razkritja v računovodskih izkazih

	N	Aritmetična sredina	St. odklon	Vrednost t testa
Podjetja, ki so definirana kot velika podjetja	15	46,07	18,55	3,840 (pri p < 0,001)
Podjetja, ki so definirana kot srednje velika podjetja	15	22,07	15,55	

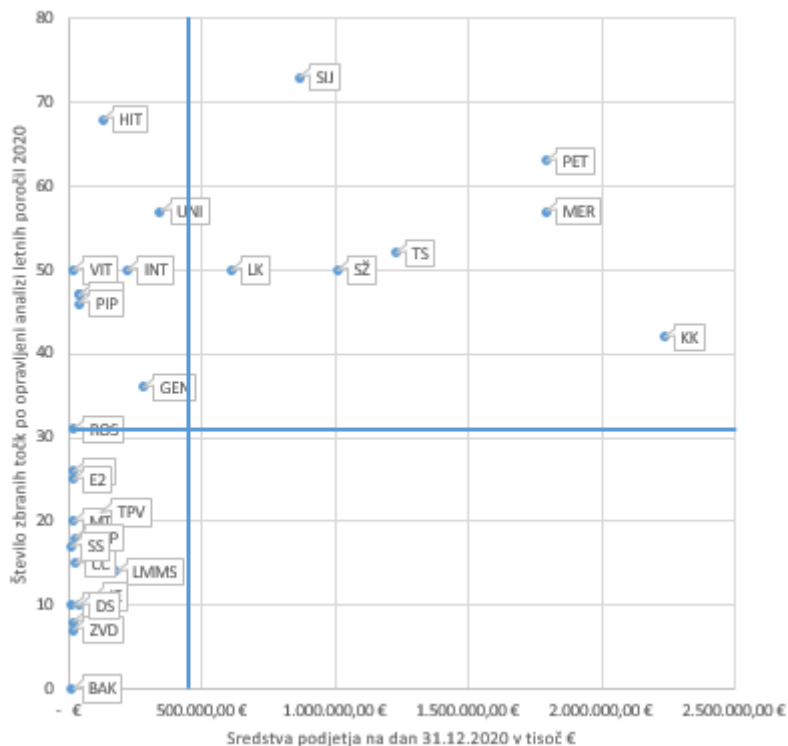
Vir: lastno delo.

Za preverjanje hipotez sem zopet uporabila t test za neodvisne vzorce, stopnjo tveganja pa sem postavila pri $\alpha=0,05$. Najprej sem ugotavljala enakost oziroma neenakost varianc s pomočjo Levenovega testa, pri čemer sem v ničelni hipotezi predpostavila enakost varianc, v alternativni pa neenakost varianc. Ugotovila sem, da F vrednost Levenovega testa znaša 0,212 pri p=0,649. Na podlagi vzorčnih podatkov tako ne morem zavrniti ničelne domneve, da sta varianci enaki.

Nato sem naredila še preizkus domneve o razliki med aritmetičnima sredinama za neodvisna vzorca z upoštevanjem enakosti varianc. Rezultat t testa je statistično značilen pri stopnji tveganja p < 0,001. Na podlagi vzorčnih podatkov tako zavrnem ničelno domnevo, da sta aritmetični sredini enaki in sprejemam alternativno domnevo, da podjetja, ki se po definiciji 55. člena ZGD-1 smatrajo kot velika podjetja, razkrivajo večjo količino informacij v povezavi z vplivom covid-19 kot tista podjetja, ki so definirana kot srednje velika podjetja.

Hipotezo sem preverila tudi grafično, kjer pa kot kriterij velikosti nisem uporabila 55. člen ZGD-1, ampak stanje sredstev podjetij na dan 31. 12. 2020. Kot lahko razberemo s slike 3, so podjetja, ki imajo več sredstev, tudi boljše poročala.

Slika 3: Grafična preverba, ali obstaja kakšna povezava med velikostjo podjetij in številom zbranih točk po opravljeni analizi.

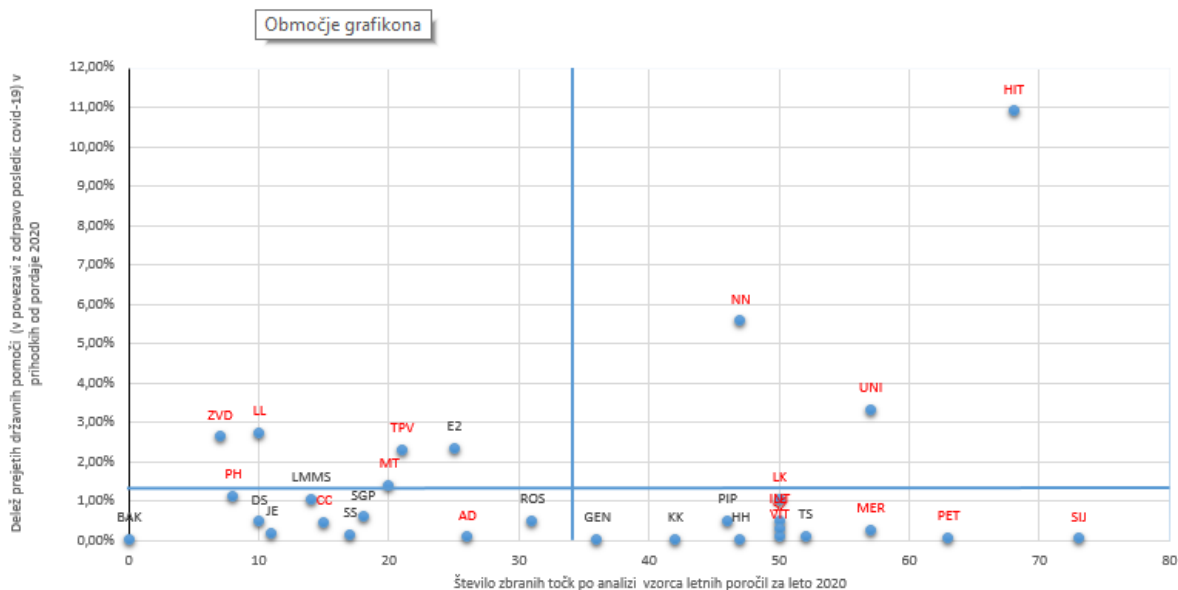

* Legenda: modri črti prikazujeta povprečne vrednosti

Vir: lastno delo.

Za konec me je zanimalo še, ali obstaja kakšna povezava med višino prejete pomoči v povezavi z odpravo posledic epidemije covid-19 in številom zbranih točk po opravljeni analizi, kar sem tudi preverjala grafično. To predstavljam s sliko 4.

Slika 4: Grafična preverba, ali obstaja kakšna povezava med prejetimi državnimi pomočmi (zaradi odprave posledic epidemije covid-19) in številom zbranih točk po opravljeni analizi

Legenda: modri črti prikazujeta povprečne vrednosti; z rdečo so označena podjetja, na katera je imela epidemija covid-19 večji vpliv

Vir: lastno delo.

Na podlagi slike 3 lahko opazimo, da neke povezave med višino prejetih državnih pomoči, ki je bila namenjena odpravi posledic epidemije covid-19 in številom zbranih točk po opravljeni analizi razkrivanja informacij v povezavi z vplivom epidemije, ni bilo. Ravno tako vidimo, da so rdeče označena podjetja (tista, na katera je imela epidemija večji vpliv) neenakomerno razpršena po abscisni osi, prav tako tudi črno označena podjetja, kar lahko nakazuje na to, da razlik med razkrivanjem informacij o vplivu covid-19 v letnih poročilih ni bilo. To sem potrdila tudi z Levenovim testom.

4.2.1 Ugotovitve analize

Analiza je tako pokazala, da podjetja, na katera je imela epidemija covid-19 manjši vpliv in podjetja, na katera je imela epidemija večji vpliv, razkrivajo enako količino informacij v povezavi s tem vplivom. Je pa bila zaznana razlika med poročanjem srednje velikih in velikih podjetij po klasifikaciji 55. člena ZGD-1. Količina razkritih informacij, povezanih z epidemijo covid-19, je tudi sicer že povezana z obsežnostjo letnih poročil pred epidemijo, saj podjetja, ki so že prej razkrivala veliko informacij, tudi v času epidemije razkrivajo več tovrstnih informacij.

Razlika med poročanjem podjetij, ki uporabljajo SRS in MSRP, je tudi statistično značilna. Podjetja, ki uporabljajo MSRP, razkrivajo več informacij glede vpliva covid-19 na podjetje. To bi lahko pojasnili tudi z velikostjo podjetij in dobičkonosnostjo, saj lahko večja podjetja več denarja namenijo kvalitetnemu razkrivanju informacij, kar jim zagotavlja večjo kredibilnost.

Več informacij, povezanih z vplivom epidemije, so podjetja razkrivala v poslovnem delu (več kot v računovodskem delu) letnega poročila. Več je bilo samih pojasnil, kako je epidemija vplivala na poslovanje podjetij, kakšne težave so imeli, kakšna tveganja so nastala, kaj se je dogajalo z dobavitelji in kupci ter kakšni so bili posledično poslovni rezultati. V računovodskem delu letnega poročila so se podjetja bolj strogo držala zgolj obvezno zahtevanih informacij. Kar pa je nenazadnje tudi prav, da ni preveč podvajanj vsebin in s tem tudi nepotrebne umetnega podaljševanja obsega letnih poročil. Vseeno pa so nekatera podjetja še vedno uporabljala kopiraj - prilepi sheme, ko so podjetja tako v poslovnem kot tudi v računovodskem delu letnega poročila popolnoma enako opisovala določena razkritja.

4.3 Kvalitativna analiza letnih poročil poslovnega leta 2020

4.3.1 Poslovno poročilo

Pismo predsednika uprave

Na začetku vsakega letnega poročila skoraj vedno najprej najdemo nagovor vodstva, predsednika uprave ali direktorja. V poslovnem letu 2020 se je vodstvo praviloma v vsakem letnem poročilu vsaj malo dotaknilo teme pandemije in njenega vpliva na poslovanje, nemalokrat pa so bili predstavljeni tudi plani poslovanja za leto 2021. Podjetja, ki so poslovala uspešneje in jih epidemija ni vidneje prizadela, so v tem delu kot tudi v celotnem letnem poročilu, predstavila zelo malo podatkov povezanih z boleznijo covid-19. Tako je npr. v letnem poročilu Krke d. d., ki je poslovala najbolje doslej, le v nekaj stavkih omenjen pojav bolezni, zagotavljanje nemotene dobave farmacevtskih izdelkov in vpliv epidemije na marketinško-prodajne aktivnosti. Nekaj več informacij je zapisanih o prilagoditvah, ki so jih naredili, da bi zaščitili zaposlene. Ni pa pojasnjeno, kako je epidemija vplivala na marketinško-prodajne aktivnosti in kaj so naredili, da bi stanje izboljšali, česar ne moremo prebrati tudi nikjer drugje v letnem poročilu.

Na drugi strani imamo podjetja, ki so že v pismu predsednika uprave bogato pojasnila, kaj se je dogajalo v poslovnem letu 2020, kako so se prilagodili in zaščitili zaposlene, kaj se je dogajalo z dobavitelji in kupci, kje so poiskali vire financiranja ter npr. kakšne plane imajo za naslednje poslovno leto. Bralec tako že iz uvodnega nagovora lahko razbere dogajanje in bistvene vplive bolezni covid-19 na podjetje.

Varstvo zaposlenih

Večina podjetij je v svojih letnih poročilih navedla, kaj so naredili za zaščito zdravja svojih zaposlenih. Praviloma so predstavili fizične ukrepe za zaščito pred boleznijo in reorganizacijo dela. Pisali so o obveščanju zaposlenih o samozaščitnih ukrepih, postavitvi razkužil v delovne prostore, premiku delovnih postaj na oddaljenost 1,5 metra in postavitvi zaščitnih stekel. Pogosto je bilo tudi delo od doma in delo v več izmenah, da so v največji možni meri preprečili prenos okužbe med zaposlenimi.

Marsikatero podjetje pa je zaradi zakonskih omejitev države in zaradi zaščite zaposlenih ter kupcev spremenilo poslovni model. Tako so nekatera trgovska podjetja prenesla svojo fizično prodajo v spletno okolje. Nekatera podjetja pa so bila še bolj skrbna, v letnem poročilu so tej temi namenila še večjo pozornost. Petrol tako poroča, da so svojim zaposlenim omogočili tudi psihološko svetovanje v primeru stresa ali težav iz osebnega ali poklicnega življenja. Z vodji prodajnih mest pa so izvedli tudi anketo, s katero so preverili, ali so zaposleni zadovoljni z informacijami v povezavi z boleznijo covid-19, jasnost ukrepov in pravočasno obveščenost zaposlenih.

Varstvo kupcev

O tej temi so bila poročila zelo raznolika, nekatera podjetja so ji posvetila več pozornosti, druga manj. Praviloma so o tem več poročala podjetja, ki imajo stik s končnimi potrošniki. Za kupce so namestili posebne letake o samozaščitnih ukrepih, označili razdaljo 1,5 metra npr. na blagajnah in omejili število kupcev v trgovinah.

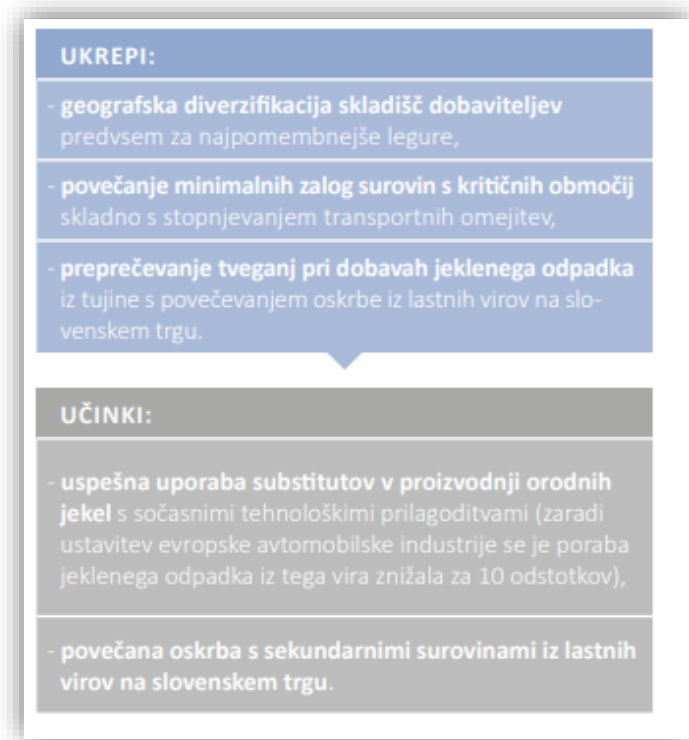
Posebno covid-19 poglavje

Nekatera podjetja so v svojem letnem poročilu boleznii covid-19 namenila posebno poglavje. Sama sem zaznala 5 izmed 30 takih podjetij, ki so tej temi namenila posebno pozornost in v posebnem poglavju podrobneje predstavila, kaj se je dogajalo in kakšen vpliv je imela epidemija na podjetje.

Primer izredno dobrega letnega poročila je poročilo skupine Sij d.d., ki je poglavje zelo sistematično uredila in ga poimenovala »Skupina Sij v času pandemije« (Sij d.d., 2020, str.11). Poglavje je dolgo kar 8 strani, prične pa se s prikazom prodaje in zunanjega okolja v letu 2020. Tako je že uvodoma pojasnjeno, kaj se je dogajalo z jeklom, ki je njihov glavni proizvod, kakšni so trendi v panogi in kakšne aktivnosti izvaja podjetje, da bi kar najbolje ohranilo svoj dominanten položaj v Sloveniji in prav tako pomemben položaj na evropskem trgu. V nadaljevanju prilagoditve poslovanja še podrobneje predstavijo in pojasnijo, kako so optimizirali proizvodnjo (zaradi manjšega povpraševanja so delali v serijah in koristili državna povračila stroškov dela), vplivali na stroške (presežke zakupov energentov so odprodajali), časovno optimizirali vzdrževalna dela (le ta so opravili že prej, ne šele ob spremembi proizvodnih procesov) idr. Vsako podpoglavje je najprej predstavljeno z vidika dogajanja v preteklem letu, nato pa so predstavljeni še ukrepi, ki so jih sprejeli ter učinki po sprejetih ukrepih. Bralec tako že v uvodnem delu pridobi jasen vpogled v dogajanje, ki ga je povzročila bolezen covid-19. Nasliki 5 je predstavljen primer dobrega poročanja podjetja v povezavi z vplivom covid-19.

Slika 5: Posebno poglavje o vplivu covid-19 na skupino Sij in predstavitev ukrepov, ki so jih sprejeli ter učinkov, ki so jih imeli sprejeti ukrepi.

Vir: Sij d. d. (2021).

Načrti za poslovanje v letu 2021

Glede na to, da je razvoj epidemije bolezni covid-19 zelo negotov, so podjetja zelo previdno pisala načrte za poslovanje v letu 2021. Skoraj polovica analiziranih podjetij teh podatkov sploh ni razkrivala, preostali pa so te podatke razkrivali zelo splošno, le podjetje Hit je pripravilo izjemno podrobne načrte, kar pa predstavljam v nadaljevanju.

Več scenarijev poslovanja glede na potek epidemije v letu 2021

Pravzaprav je le eno podjetje pripravilo več scenarijev poslovanja glede na potek epidemije v letu 2021, a je bila ta predstavitev zelo dobro pripravljena, zato jo bom predstavila kot primer dobre prakse. To je skupina Hit, ki je v svojem letnem poročilu pripravila tri scenarije poslovanja, ki se razlikujejo v datumu začetka ponovnega obratovanja. Prvi scenarij datum ponovnega odprtja postavlja na 6. 4. 2021, drugi na 1. 5. 2021 in tretji scenarij na 1. 6. 2021. Predpostavlja se koriščenje državnih pomoči - nadomestilo za čakanje na delo, nadomestilo za skrajšan delovni čas in subvencije za delno kritje fiksnih stroškov. Za vsak scenarij so nato pripravili projekcije prihodkov, stroškov, EBIT, EBITDA, čistega poslovnega izida in kapitala. Na koncu so pripravili tudi primerjalno tabelo z indeksi med letoma 2020 in 2021 za vse tri scenarije. Primer dobrega poročanja o različnih scenarijih poslovanja predstavljam s sliko 6.

Slika 6: Prikaz posameznih scenarijev poslovanja Skupine Hit in njihova primerjava z letom 2020 (v mio EUR).

	Leto 2020	Scenarij 1 - April 2021	Ind 2021 Scenarij 1/ letu 2020	Scenarij 2 - Maj 2021	Ind 2021 Scenarij 2/ letu 2020	Scenarij 3 - Junij 2021	Ind 2021 Scenarij 3/ letu 2020
Bruto realizacija	111,2	128,6	115,7	121,4	109,2	114,2	102,7
Obisk igralnic in IS - tisoč	621	837	134,8	805	129,8	711	114,5
Poslovni prihodki	95,6	110,6	115,7	95,5	99,9	89,8	93,8
Poslovni stroški	105,2	121,3	115,3	108,4	103,0	103,9	98,8
EBIT	-9,6	-10,7	111,2	-12,9	134,0	-14,2	147,7
EBITDA	6,5	3,8	57,6	1,6	24,1	0,3	4,1
Čisti poslovni izid	-10,6	-11,8	111,3	-14,0	131,9	-15,2	143,6

Vir: Hit, d. d. in skupina Hit (2021).

Razlaga vpliva covid-19 na finančno stanje podjetja

Vsa podjetja so vsaj bežno pojasnila vpliv epidemije bolezni COVID-19 na finančno stanje podjetja. Podjetja, ki so bolje poslovala, in jih je bolezen manj prizadela, so te razlage opisala nekoliko bolj na kratko (velikokrat tudi samo z enim stavkom, da epidemija covid-19 ni bistveno vplivala na finančno stanje podjetja), preostala podjetja pa so v veliki večini podrobneje pojasnila, kaj se je dogajalo. Največ pozornosti je bilo namenjene pojasnjevanju

sprememb višine prihodkov, dobička, EBITDA, ROE in ROA. Odhodkom je bilo namenjeno nekoliko manj pozornosti.

Vpliv na finančno stanje podjetja je lepo predstavilo podjetje Hidria Holding d. o. o., ki je pojasnilo, da so jim prihodki v 2. kvartalu poslovnega leta upadli za polovico, zaradi česar so za to obdobje beležili veliko izgubo. Takrat so sprejeli rigorozne ukrepe, da bi zmanjševali stroške, hkrati pa so bili izpostavljeni tudi težavam v dobavnih verigah. V tretjem kvartalu in celotnem drugem polletju so se razmere stabilizirale in sledilo je oživljanje trga ter prodaje. Pri tem so vztrajali z minimaliziranjem stroškov, zato so konec leta vseeno beležili uspešen poslovni rezultat.

Razlaga prilagoditev poslovanja, ki so nastale zaradi epidemije

Podjetja, na katera je imela epidemija bolezni covid-19 večji vpliv, so v veliki večini zelo lepo zapisala, kakšne prilagoditve poslovanja so izvedla z namenom, da bi optimizirala poslovanje in hkrati tudi sama pripomogla k zaježitvi virusa. Podjetja, na katera je epidemija manj vplivala, pa so tej temi namenila manj pozornosti, saj tudi dejansko poslovanje ni bilo v tolikšni meri spremenjeno. Trgovska podjetja so poročala o selitvi prodaje v spletno okolje, proizvodnja podjetja so govorila o delu v več izmenah, predvsem pa so večja podjetja delavcem, katerih delo pretežno poteka v pisarniškem okolju, odobrila delo od doma.

Zaradi spremenjenih potrošniških navad so podjetja začela ponujati produkte, ki so prilagojeni novonastalim razmeram. Podjetje Telekom d. d. se je soočilo s spremembami, saj so se povečale obremenitve omrežja, predvsem z naslova govornih, podatkovnih in video storitev. Tako so zagotovili povečano hitrost in kapaciteto omrežja. Poslovnim uporabnikom so ponudili tudi IKT rešitve za delo od doma, npr. storitve pametne pisarne, video identifikacije, storitve digitalnega podpisa za delo na daljavo in orodja za izobraževanje. Prodajo so v času najhujših ukrepov v celoti preusmerili v spletno okolje, prodajalne pa so postale prevzemna mesta.

Nekoliko lažje je bilo v tem času podjetjem, ki so že pred epidemijo covid-19 več vlagala v spletno poslovanje in zeleni razvoj, saj so že imeli temelje, na katerih so lahko gradili premike, ki jih je zahtevala koronavirusna kriza. Precej težje je bilo podjetjem, ki tega še niso izvajala, predvsem pa storitvenim podjetjem, kjer je stik s kupcem del vsakdana, kar pa je bilo zaradi ukrepov za zaježitev virusa, zelo nezaželeno.

Prejete državne pomoči v povezavi s covid-19

Opisi državnih pomoči, prejetih kot povračilo zaradi posledic, ki jih je povzročila epidemija, so bili pri nekaterih podjetjih predstavljeni tako v poslovnem poročilu kot tudi v računovodskem poročilu. Povečini pa so se podjetja o tej temi razpisala zgolj v računovodskem poročilu. Prejete državne pomoči je tako v poslovnem delu letnega poročila zapisalo zgolj 40% podjetij, pa še ta povečini zelo na kratko, v smislu, da so prejeli državne pomoči in v kolikšnem znesku. Bolj obširna razkritja na to temo so predstavila še

vrsto državne podpore – čakanje na delo, kritje fiksnih stroškov, oprostitve plačila prispevkov, krizni dodatek itd.

Kaj se je dogajalo s številom zaposlenih zaradi epidemije

Pojasnjevanje, kaj se je dogajalo s številom zaposlenih v podjetju, ni bilo najbolj predstavljeno med analiziranimi podjetji. Velika večina podjetij je podatke navedla zgolj primerjalno med številom zaposlenih konec leta 2019 in konec leta 2020, podrobneje pa teh podatkov sploh ni razkrivala. Največkrat je bilo zapisano, da je bilo podjetje zaradi spremenjenih razmer na trgu prisiljeno zmanjšati število zaposlenih. Zelo redke so bile podrobnejše predstavitve, npr. v katerem oddelku so zmanjševali število zaposlenih, ali so uporabili mehke metode zmanjševanja števila zaposlenih itd. Tudi podjetja, ki so uspešno poslovala in so zmanjšala število zaposlenih, tega niso poglobljeno pojasnjevala.

Opis gospodarskih razmer

Predstavitev gospodarskih razmer in poslovnega okolja podjetja so praviloma vsa podjetja pripravila dobro. Že v uvodnem delu (pismu predsednika uprave, nagovoru direktorja) so zapisala vsa dogajanja v povezavi z epidemijo in njenim vplivom na gospodarstvo. Predstavila so začetek epidemije, vladne odločitve o omejitvi širjenja virusa in vplivu tega dogajanja na samo podjetje. Nekatera podjetja pa so temu namenila tudi posebno poglavje. V takšnih poglavjih so bile najprej predstavljene splošne gospodarske razmere, nato še razmere v panogi, v kateri podjetje deluje in vpliv samih razmer na podjetje. Pojasnjene so bile tudi prilagoditve, ki so jih podjetja izvedla, da so negativne vplive omilila.

Tveganja

Tveganja v povezavi z epidemijo bolezni covid-19 so bila večinoma predstavljena v poglavju tveganja, ponekod pa tudi v posebnem poglavju, kot npr. ključna tveganja v pandemiji. Nekatera podjetja pa posebnih tveganj v povezavi s covid-19 sploh niso predstavljala, ampak so predstavila zgolj splošna izhodišča, ki jih v podjetju uporabljalo za obvladovanje tveganj. Zelo lepo je tveganja v letnem poročilu predstavilo podjetje SIJ d. d., kar kot primer predstavljam s sliko 7, ki je v ločenem poglavju izpostavilo nabavna, kadrovska, prodajna in finančna tveganja (likvidnostno, kreditno, tečajno in obrestno tveganje) z vidika pandemije bolezni covid-19. Vsako tveganje je predstavilo v treh odsekih – opis tveganja, način obvladovanja in izpostavljenost tveganju.

Slika 7: Primer dobrega poročanja tveganja z vidika epidemije bolezni covid-19 v podjetju SIJ d. d.

Visoka kadrovska tveganja			
Tveganje	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
ponovitev epidemije koronavirusa	zaradi epidemioloških ukrepov povečana odsotnost zaposlenih na ključnih delovnih mestih neupoštevanje preventivnih ukrepov proti širjenju virusa in povečana verjetnost okužbe med zaposlenimi	- pravočasna uvedba priporočenih in dodatnih preventivnih ukrepov, njihovo redno in dosledno izvajanje ter nadzorovanje - redno in dosledno izvajanje preventivnih ukrepov, prilagojen prenos dela med izmenami - zaveza vodilnih k spoštovanju preventivnih ukrepov, dajanje zgleda pri spoštovanju ukrepov, nadzor nad izvajanjem in upoštevanjem predpisanih preventivnih ukrepov	● ● ●

Vir: SIJ d. d. (2021).

Dogodki po datumu bilance stanja

Dogodke po datumu bilance stanja so podjetja predstavljala zelo različno. Nekatera podjetja so o tem poročala samo v računovodskem delu letnega poročila, nekatera pa tako v poslovnem kot tudi računovodskim delu letnega poročila. Nekatera pa dogajanja v povezavi z epidemijo bolezni covid-19 sploh niso več posebej izpostavljala in predstavljala. To je značilno predvsem za manj izpostavljena podjetja, na katera epidemija ni imela velikega vpliva.

4.3.2 Računovodsko poročilo

Bralec računovodskih izkazov iz računovodskega poročila izve manj direktno povezanih informacij v povezavi z epidemijo bolezni covid-19 kot v poslovnem delu letnega poročila. V računovodskem delu se sestavljavci držijo zahtevanih razkritij, manj je prostovoljnega podrobnejšega razkrivanja. Kljub temu pa bralec iz samega računovodskega poročila lahko izve veliko o tem, kaj se je dogajalo v podjetju v preteklem poslovnem letu.

Spremembe računovodskih usmeritev in ocen zaradi covid-19

Spremembe računovodskih usmeritev zaradi učinkov epidemije so bile v 2/3 analiziranih primerov korektno pojasnjene v nekaj kratkih stavkih. Primer dobre analize tega področja pa je Skupina Sij, ki je po pomembnejših kategorijah predstavila ključne spremembe, ki so se zgodile v tem časovnem obdobju. Primer takega poročanja predstavljam s sliko 8.

Slika 8: Izsek iz letnega poročila Skupine SIJ, ki je zelo lepo predstavila učinke pandemije koronavirusa na računovodske usmeritve in ocene.

29. UČINKI PANDEMIJE KORONAVIRUSA NA RAČUNOVODSKE IZKAZE SKUPINE

Zaradi poslabšanja makroekonomskega okolja, ki ga je povzročila pandemija koronavirusa, je Skupina preverila pomembnejše računovodske usmeritve in ocene na področjih, na katera bi lahko pandemija imela negativen vpliv, zlasti na sredstva, oslabitve in rezervacije, merjenje poštenih vrednosti, najeme, stroške dela in davke.

- **Finančni instrumenti:** Skupina redno spremlja in pregleduje model pričakovanih izgub skladno z MSRP 9 in ne zaznava pomembnega povišanja kreditnega tveganja, ki bi nastalo zaradi učinkov koronavirusa. Kljub temu je na podlagi spremenjenih gospodarskih razmer prilagodila model izračuna oslabitve finančnih instrumentov na dan 31. decembra 2020 in na podlagi izračuna ugotovila, da učinek na njene računovodske izkaze ni pomemben.

Vir: SIJ d. d. (2021).

Tveganje delujoče organizacije

Kljub temu, da so negotovosti v povezavi z epidemijo bolezni covid-19 ob pripravi letnega poročila za leto 2020 še vedno obstajale, podjetja večinoma temu niso več posvečala toliko pozornosti kot ob zaključku leta 2019. Razlog je verjetno v tem, da so podjetja svoj poslovni model v tem času že uspela prilagoditi spremembam, ki so se zgodile, zagotoviti likvidnost, hkrati pa je bila negotovost še vseeno precej manjša kot leto pred tem.

Terjatve

Posebni zapisov, kaj se je dogajalo s terjatvami, večinoma ni bilo, če pa so ti zapisi že bili, so bili kratki in jedrnat.

Razkritja državnih pomoči

Glede na skoraj vsesplošno koriščenje državnih pomoči, so podjetja zelo lepo predstavljala te podatke. Večinoma so bila razkrita v tabelah in številskih vrednostih, redkeje so bila pojasnjena podrobnejša razkritja. Primer dobrega poročanja je podjetje ZVD d. o. o., kar predstavljam s sliko 9.

Slika 9: Prikaz koriščenja državnih pomoči po različnih ukrepih v letnem poročilu podjetja ZVD d. o. o.

Pregled prihodkov iz ukrepov pomoči pri omilitvi posledic epidemije	
	2020
COVID oproščeni prispevki PIZ na plačo	40.264
COVID oproščeni prispevki PIZ za delo iz plače	72.782
COVID refundirano čakanje na delo - prispevki delodajalca	19.233
COVID refundirano čakanje na delo	119.101
COVID refundirana višja sila	2.961
COVID refundiran krizni dodatek	1.765
COVID refundirana karantena	754
COVID refundirane boleznine	2.715
COVID refundirana kratkotrajna odsotnost	408
SKUPAJ	259.983

Vir: ZVD d. o. o. (2021).

Tveganja

Samo 6 izmed 30 podjetij ali 20% podjetij je v računovodskem poročilu predstavilo tveganja, povezana z epidemijo boleznimi covid-19. Nekatera podjetja so to bolje predstavila v poslovnem delu letnega poročila, nekatera podjetja pa so predstavila le splošne postopke za obvladovanje tveganj.

Dogodki po datumu bilance stanja v računovodskem poročilu

Dogodki po datumu bilance stanja so bili, kot sem že povedala, predstavljeni zelo raznoliko, večinoma pa so podjetja vsaj nekaj malega o tem zapisala. V primerjavi z letom 2019 pa je to poglavje z vidika epidemije boleznimi covid-19 postalo manj pomembno, posledično je bilo razkritih tudi manj informacij.

SKLEP

Epidemija boleznimi covid-19 je nedvomno močno vplivala na svetovno gospodarstvo. Voditelji držav so na različne načine poizkušali omejiti širjenje virusa, hkrati pa so ravno s tem močno omejevali gospodarsko aktivnost. Podjetja so z namenom zaščite svojih zaposlenih in kupcev morala upoštevati varnostna priporočila, da bi preprečili fizični stik med ljudmi, ki je predstavljal največje tveganje za prenos okužbe. Okužbe so tudi sicer hromile ustaljeno poslovanje podjetij, saj se je ob odsotnosti človeškega kapitala delo v podjetjih precej opočasnilo.

Podjetja so se morala soočiti tudi z spremembo navad ljudi, saj so zaježitvene omejitve virusa tako močno vplivale na ljudi, da so ti spremenili tudi svoje navade. Nemalo je podjetij, ki so v tem času vsaj malo prilagodila svoje poslovne modele. To pa terja veliko truda, idej in tudi kapitala. Zato so podjetja, ki se jih je kriza močno dotaknila, in že pred krizo niso imela

veliko finančnega zaledja, tudi propadla. To dogajanje se je močno odražalo tudi v letnih poročilih podjetij, kjer so podjetja razkrivala ta dogajanja.

Namen magistrskega dela je bil raziskati vplive epidemije bolezni covid-19 na razkritja v letnih poročilih slovenskih podjetij. V teoretičnem delu sem želela predstaviti ključna izhodišča, ki so potrebna za razumevanje poročanja podjetij, zato sem predstavila zakonske zahteve in zahteve mednarodnih ter slovenskih računovodskih standardov.

V empiričnem delu magistrskega dela sem analizirala vplive epidemije bolezni covid-19 na razkritja v računovodskih izkazih slovenskih podjetij. Analizirala sem 30 slovenskih srednje ali velikih podjetij iz različnih panog, ki so v obravnavanem času dosegala zelo različne poslovne rezultate. Želela sem poiskati primere dobre prakse poročanja v povezavi z epidemijo bolezni covid-19, pri čemur sem si zastavila tri vprašanja, na katera sem poiskala odgovore.

Najprej me je zanimalo, ali so v povezavi z boleznijo covid-19 nastale nove obvezne zahteve po razkritjih. Ob pregledu literature sem ugotovila, da sta nastali dve novi zahtevi, in sicer zahteva, da se ločeno razkriva prihodke z naslova državnih pomoči in zahteva po razkritju sprememb najemnih pogodb, ki so se spremenile zaradi epidemije. Seveda je bilo poleg teh dveh, natančneje opredeljenih zahtev, potrebno razkrivati podatke v skladu z zakonodajo in računovodskimi standardi, še zlasti z vidika načela pomembnosti, ki pa so tudi sicer že zastavljeni tako na široko, da zahtevajo poročanje tovrstnih nepredvidenih dogodkov.

Raziskovala sem tudi hipotezo, da podjetja, ki poročajo po MSRP razkrivajo več podatkov, povezanih z epidemijo covid-19 kot podjetja, ki poročajo po SRS. Po opravljeni analizi sem ugotovila, da ta hipoteza drži. Podjetja, ki poročajo po MSRP morajo že sicer razkrivati več podatkov, zato so tudi v povezavi z epidemijo bolezni covid-19 natančno predstavljala tovrstne informacije.

Podobno se je izkazalo tudi pri srednje velikih in velikih podjetjih, v skladu z definicijo 55. člena ZGD-, saj sem ugotovila, da večje, kot je podjetje, več informacij je v povezavi z epidemijo covid-19 razkrivalo. To bi lahko razlagali tudi s teorijo Owusu-Anash (1998, str. 210-211), ki pravi, da obstaja pozitivna korelacija med velikostjo družbe in obsegom razkritij. Hipoteza, da podjetja, ki jih je epidemija bolezni covid-19 bolj prizadela, razkrivajo več podatkov kot tista, ki jih je manj, se je izkazala za napačno. Podjetja, na katera je imela bolezen covid-19 večji vpliv, so razkrivala enako kakovostne informacije glede gospodarskega okolja, vpliva na podjetje, prilagoditve, ki so jih izvedli, opise tveganj, načrte s poslovanjem podjetja v prihodnosti kot podjetja, na katera je imela epidemija manjši vpliv.

Skupna značilnost dobrih predstavitev vpliva epidemije bolezni covid-19 na razkritja je bila jasnost, točnost in ločeno predstavljanje teh informacij. Več razkritij v povezavi z boleznijo covid-19 je zapisanih v poslovnem delu letnega poročila, navadno bralec že v pismu

predsednika uprave izve veliko o tem, kakšen vpliv je imela epidemija na podjetje. V računovodskem delu letnega poročila pa so večinoma predstavljena le zakonsko zahtevana razkritja, manj je dodatnih pojasnil.

Temeljni cilj magistrske naloge je bil dosežen, saj sem odgovorila na vsa štiri raziskovalna vprašanja, ki sem si jih zastavila. Tudi namen naloge je bil dosežen, saj sem ob pregledu več letnih poročil spoznala primere dobre prakse poročanja v povezavi z boleznijo covid-19.

LITERATURA IN VIRI

1. Adrial, d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=6331297000>
2. Adrial, d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=6331297000>
3. Arnold, C. (2020, 3. junij). IFAC. *Summary of COVID-19 financial reporting considerations*. Pridobljeno 21. februarja 2021 iz <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/supporting-international-standards/discussion/summary-covid-19-financial-reporting-considerations>
4. Arnold, C. & Gould, S. (2020, 13. april). IFAC. *The Financial Reporting Implications of Covid-19*. Pridobljeno 24. aprila 2021 iz <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/supporting-international-standards/discussion/financial-reporting-implications-covid-19>
5. Bajuk – Mušič, A. (2020). Vpliv epidemije novega koronavirusa na razkritja dogodkov po datumu bilance stanja. *IKS, 05/2020*, 15-20.
6. Bajuk – Mušič, A. (2021a). Vpliv COVID-19 na zaključevanje poslovnega leta 2020. *IKS, 01/2021*, 16-23.
7. Bajuk – Mušič, A. (2021b). Zaključevanje bilance stanja za leto 2020. *IKS, 01/2021*, 46-52.
8. Bajuk – Mušič, A. (2021c). Zaključevanje izkaza poslovnega izida za leto 2020. *IKS, 01/2021*, 17-21.
9. Bakra d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5557755000>
10. Bakra d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5557755000>
11. BDO. (2020). *Potential effects of the coronavirus outbreak on 31 december 2019 year end financial reporting*. Pridobljeno 24. aprila 2021 iz <https://www.bdo.global/getmedia/3dea529b-2521-43d2-b73f-ee8f3418eea4/IFRB-2020-02-Potential-effects-of-the-Coronavirus-Outbreak-31-12-2019-year-ends.aspx>
12. BDO Canada. (2020, 22. oktober). *COVID-19: financial reporting and audit implications*. Pridobljeno 21. februarja 2021 iz <https://www.bdo.ca/en-ca/insights/assurance-accounting/financial-reporting/covid-19-financial-reporting-and-audit-implications/>

13. Coca-Cola HBC Slovenija d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5092108000>
14. Coca-Cola HBC Slovenija d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5092108000>
15. Dekker, P. (2020, 16. december). EY. *What COVID-19 disclosures to expect in 2020 financial statements*. Pridobljeno 28. februarja 2021 iz https://www.ey.com/en_gl/ifrs/what-covid-19-disclosures-to-expect-in-2020-financial-statements
16. Dewesoft d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=1580850000>
17. Dewesoft d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=1580850000>
18. EBA Europe (2020, 2.junij). *Guidelines on reporting and disclosure of exposures subject to measures applied in response to the COVID-19 crisis*. Pridobljeno 28. februarja 2021 iz https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Guidelines/2020/884434/EBA%20GL%202020%2007%20Guidelines%20on%20Covid%20-19%20measures%20reporting%20and%20disclosure.pdf
19. Ekipa2 d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=3890821000>
20. Ekipa2 d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=3890821000>
21. EY. (2020, 30. oktober). *Applying IFRS Disclosure of COVID-19 impact*. Pridobljeno 28. februarja 2021 iz https://www.ey.com/en_gl/ifrs-technical-resources/applying-ifrs-disclosure-of-covid-19-impact
22. Feytimi, O. (2014). The level of financial information disclosure and corporate attributes in developing economy. *European journal of business and management*, 6(3), 176-186. Pridobljeno 31. marca 2021 iz <https://core.ac.uk/download/pdf/234625238.pdf>
23. Fujita, E. (2020, 3. december). KPMG. *Are fair values appropriately determined and disclosed?* Pridobljeno 23. februarja 2021 iz <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/03/covid-19-assets-1b.html>
24. Garg, K. (2020). *COVID-19 impact on financial reporting and auditing*. Punjab: Wolters kluwer india Pvt.
25. Gen I d. o. o. (2020). *Gen-I letno poročilo 2019*. Pridobljeno 2. julija 2021 iz https://gen-i.si/media/2296/gen-i-letno-poro%C4%8Dilo-2019_web.pdf
26. Gen I d. o. o. (2021). *Gen-I letno poročilo 2020*. Pridobljeno 30. oktobra 2021 iz <https://www.gen-i.si/media/2482/letno-porocilo-skupine-gen-i-in-druzbe-gen-i-doo-za-letno-2020.pdf>
27. Grand Thornton. (2020, 1.april). *COVID-19: Financial reporting and disclosures*. Pridobljeno 28. februarja 2021 iz <https://www.grantthornton.global/en/insights/supporting-you-to-navigate-the-impact-of-covid-19/COVID-19-Financial-Reporting-and-Disclosures/>

28. Hidria Holding d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. septembra 2021 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5313546000>
29. Hidria Holding d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 16. novembra 2021 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5313546000>
30. Hit, d. d. in skupina Hit (2020). *Letno poročilo za leto, končano 31. decembra 2019*. Pridobljeno 21. septembra 2021 iz <https://cdn.hit.si/documents/1216/file/Letno-porocilo-skupine-Hit-2019M.pdf>
31. Hit, d. d. in skupina Hit (2021). *Letno poročilo za leto, končano 31. decembra 2020*. Pridobljeno 21. oktobra 2021 iz https://cdn.hit.si/documents/1515/file/letno_porocilo_hit_2020_compressed0.pdf
32. Hočevar, K. (2020). Kaj je treba novega ali drugačnega upoštevati pri pripravi računovodskih izkazov za leto 2020 po MSRP. *Akademija finance*. Pridobljeno 28. februarja 2021 iz <https://akademija-finance.si/kaj-je-treba-novega-ali-drugacnega-upostevati-pri-pripravi-racunovodskih-izkazov-za-leto-2020-po-msrp/>
33. Hočevar, M., Igljčar A. & Zaman Groff, M. (2013). *Uvod v računovodstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
34. Horvat, T. (2000). *Priprava letnega poročila za komuniciranje z interesnimi skupinami podjetja*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
35. Horvat, T. (2002). *Kritična analiza razkritij v letnih poročilih podjetij* (doktorska disertacija). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
36. Horvat, T. (2003). *Priprava razkritij v letnem poročilu gospodarske družbe*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
37. Hossain, M. & Hammami, H. (2009). Voluntary disclosure in the annual reports of an emerging country: the case of Qatar. *Advances in accounting, incorporating advances in international accounting*, 25(2), 255-265. Pridobljeno 31. marca 2021 iz <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0882611009000315>
38. Intereuropa, d. d. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. septembra 2021 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5001684000>
39. Intereuropa, d. d. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. oktobra 2021 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5001684000>
40. Ivanjko, Š., Kocbek M. in Prelič S. (2009). *Korporacijsko pravo: pravni položaj gospodarskih subjektov*. Ljubljana: GV založba.
41. Jata emona d. o. o. (2020). *Letno poročilo skupine Jata Emona 2019*. Pridobljeno 26. septembra 2021 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=2249499000>
42. Jata emona d. o. o.(2021). *Letno poročilo skupine Jata Emona 2020*. Pridobljeno 6. novembra 2021 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=2249499000>
43. Juhmani, O. (1998). Ownership structure and corporate voluntary disclosure: evidence from Bahrain. *International journal of accounting and financial reporting*, 3(2), 133-148. Pridobljeno 31. marca 2021 iz <http://www.macrothink.org/journal/index.php/ijaf/article/view/4088>

44. Kegalj, G. (2020, 25. november). KPMG. *Impact of COVID-19 on the going concern assessment and disclosures*. Pridobljeno 28. februarja 2021 iz <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/03/covid-19-going-concern-3a.html>
45. Kegalj, G. (2020, 30. junij). KPMG. *Where and how should COVID-19 impacts be presented in the income statement and related notes?* Pridobljeno 21. februarja 2021 iz <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/06/covid-19-income-statement-ias1.html>
46. KPMG (2020, september). *COVID-19 supplement- Guide to annual financial statements*. Pridobljeno 21. februarja 2021 iz <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/be/pdf/2020/10/covid-19-supplement.pdf>
47. Krka, d. d. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 4. julija 2021 iz https://www.krka.biz/media/doc/si/za_vlagatelje/2020/Letno%20porocilo%20za%20letno%202019.pdf
48. Krka d. d. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 30. oktobra 2021 iz https://www.krka.biz/media/doc/si/za_vlagatelje/2021/Letno%20porocilo%202020.pdf
49. Kunšek, M. (2009). FinD-info. *Izkaz vseobsegajočega donosa že v letnem poročilu 2009*. Pridobljeno 25. marca 2021 iz <https://www.findinfo.si/medijsko-sredisce/v-srediscu/48559>
50. Kunšek, M. (2021, 17. februar). FinD-info. *V letnem poročilu za leto 2020 bo treba razkriti tudi državne pomoči*. Pridobljeno 13. marca 2021 iz <https://www.findinfo.si/medijsko-sredisce/v-srediscu/279113>.
51. Lestro-Ledinek d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 21. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5268656000>
52. Lestro-Ledinek d. o. o.(2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 21. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5268656000>
53. Les-MMS d. o. o. (2020). *Letno poročilo LES-MMS d. o. o. za leto 2019*. Pridobljeno 26. septembra 2021 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5025648000>
54. Les-MMS d. o. o. (2021). *Letno poročilo LES-MMS d. o. o. za leto 2020*. Pridobljeno 16. novembra 2021 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5025648000>
55. Luka Koper, d. d. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 21. septembra 2021 iz https://www.luka-kp.si/wp-content/uploads/2021/03/Letno-porocilo-2019_OBLIKOVANO_ZA-OBJAVO.pdf
56. Luka Koper, d. d. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 3. novembra 2021 iz https://www.luka-kp.si/wp-content/uploads/2021/05/Letno-porocilo-2020-SLO_bl.pdf
57. Maller, S. (2020). *A Quick Guide to Impact of COVID 19 on Financial Reporting*. New Delhi: Bloomsbury Publishing India.
58. Mednarodni standardi računovodskega poročanja. *Uradni list ES*, 1126/2008.
59. Mercator, d. d. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. septembra 2021 iz <https://www.mercatorgroup.si/assets/Annual-reports/Letno-porocilo-Skupine-Mercator-in-druzbe-Poslovni-sistem-Mercator-d.-d.-2019.pdf>
60. Mercator, d. d. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 6. novembra 2021 iz <https://www.mercatorgroup.si/assets/Annual-reports/Letno-porocilo-Skupine-Mercator-in-druzbe-Poslovni-sistem-Mercator-d.-d.-2020.pdf>

61. Metronik d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5360153000>
62. Metronik d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5360153000>
63. Ministrstvo za finance. (brez datuma). *Javna objava dodeljenih državnih pomoči*. Pridobljeno 5. maja 2022 iz <https://jodp.mf.gov.si/Domov>
64. Nektar Natura d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5902932000>
65. Nektar Natura d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5902932000>
66. O'Donovan, B. (2021a, 4.januar). KPMG. *How should companies account for different forms of government assistance?* Pridobljeno 23. februarja 2021 iz <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/03/covid-19-government-assistance-4b.html>
67. O'Donovan, B. (2021b, 4.januar). KPMG. *Are government grants recognized in the right period and appropriately measured?* Pridobljeno 23. februarja 2021 iz <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/03/covid-19-government-assistance-4a.html>
68. Owusu-Anash, S. (1998). The impact of corporate attributes on the extent of mandatory disclosure and reporting by listed companies in Zimbabwe. *International journal of accounting*, 33(5), 605-631. Pridobljeno 31. marca 2021 iz https://www.academia.edu/4119539/The_impact_of_corporate_attribites_on_the_extent_of_mandatory_disclosure_and_reporting_by_listed_companies_in_Zimbabwe
69. Petrol, d. d. (2020). *Letno poročilo skupine Petrol in družbe Petrol d. d., Ljubljana za leto 2019*. Pridobljeno 28. februarja 2021 iz <https://www.petrol.eu/binaries/content/assets/skupina-petrol-slo/2020/pages/zavlagatelj/porocila/letno-porocilo-petrol-2019n.pdf>
70. Petrol, d. d. (2021). *Letno poročilo skupine Petrol in družbe Petrol d. d., Ljubljana za leto 2020*. Pridobljeno 28. oktobra 2021 iz <https://seonet.ljse.si/esef/46361/>
71. Pharmahemp d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=2343428000>
72. Pharmahemp d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=2343428000>
73. Pipistrel d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5672767000>
74. Pipistrel d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5672767000>
75. Pojasnilo 1 k Slovenskemu računovodskemu standardu 15. *Uradni list RS, št. 63*.
76. Rosenbauer d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=1121677000>
77. Rosenbauer d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=1121677000>

78. SGP Graditelj d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5078202000>
79. SGP Graditelj d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5078202000>
80. Sij, d. d. (2020). *Letno poročilo skupine SIJ in družbe SIJ d. d.*. Pridobljeno 21. septembra 2021 iz <https://www.sij.si/assets/magazine-files/Skupina-SIJ-letno-porocilo-2019-si-FINAL.pdf>
81. Sij, d. d. (2021). *Letno poročilo skupine SIJ in družbe SIJ d. d.*. Pridobljeno 27. oktobra 2021 iz <https://www.sij.si/assets/magazine-files/Skupina-SIJ-letno-porocilo-2020-SI-final.pdf>
82. Simonović, D. (2019, 28.november). Dnevnik. *Katera so največja slovenska podjetja po prihodku in dobičku?* Pridobljeno 10. oktobra 2021 iz: <https://www.dnevnik.si/1042915373>
83. Ski & Sea d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=1412159000>
84. Ski & Sea d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=1412159000>
85. Slovenske železnice d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Najdeno 25. septembra 2021 iz https://www.slozeleznice.si/images/skupina/Letnaporocila/SZ_Letno_porocilo_2019_iNET.pdf
86. Slovenske železnice d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 16. novembra 2021 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5142733000>
87. Slovenski računovodski standardi (2016). *Uradni list RS*. št. 95/15, 74/16 – popr., 23/17, 57/18 in 81/18).
88. Slovenski inštitut za revizijo (2020, april). *Pojasnilo 1 k Slovenskemu računovodskemu standardu 15*. Pridobljeno 6. marca 2022 iz <https://si-revizija.si/datoteke/aktualno/2312/srs-15-covid-2.pdf>
89. Stražar, E. (2021, 6. januar). Dara. *Pomembna razkritja v letnem poročilu za leto 2020 glede vplivov na računovodske izkaze družbe zaradi Covid-19*. Pridobljeno 28. februarja 2021 iz <https://www.dara.si/33/pomembna-razkritja-v-letnem-porocilu-za-leto-2020-glede-vplivov-na-racunovodske-izkaze-druzbe-zaradi-covid-19-uniqueidmRRWSbk196EAafnF40AQgHcZCycERuX7UN9EL1yyhQHJL7xIhEp6Ng/>
90. Summerfield, R. (2020, avgust). Financier worldwide. *Disclosure issues in a COVID-19 context*. Pridobljeno 23. februarja 2021 iz <https://www.financierworldwide.com/disclosure-issues-in-a-covid-19-context#.YD0q61RKjIV>
91. Telekom Slovenije, d. d. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 25. septembra 2021 iz <https://www.telekom.si/o-podjetju/arhiv-financnih-porocil/Letno-porocilo-STS-in-TS-2019.pdf>
92. Telekom Slovenije, d. d. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 25. oktobra 2021 iz <https://www.telekom.si/o-podjetju/arhiv-financnih-porocil/Letno-porocilo-Skupine-Telekom-Slovenije-in-Telekoma-Slovenije-za-leto-2020.pdf>

93. The Economist Newspaper Limited (2021, 21.januar). *Tracking the coronavirus across Europe*. Pridobljeno 28. februarja 2021 iz <https://www.economist.com/graphic-detail/tracking-coronavirus-across-europe>
94. TPV automotive d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 4. julija 2021 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5284112000>
95. TPV automotive d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 30. oktobra 2021 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5284112000>
96. Ugovšek, J. (2020, 10. september). Manager finance. *Top 101: To so najboljša slovenska srednja podjetja*. Pridobljeno 30. januarja 2022 iz <https://manager.finance.si/8965597/TOP-101-To-so-najboljsa-slovenska-srednja-podjetja>
97. Unior, d. d. (2020). *Letno poročilo Unior d. d. in skupine Unior 2019*. Pridobljeno 2. julija 2021 iz https://www.unior.si/uploads/RazpisiObjave/31032020/214_2019_Letno_poro%C4%8Dilo.pdf
98. Unior, d. d. (2021). *Letno poročilo družbe Unior d. d. in skupine Unior 2020*. Pridobljeno 30. oktobra 2021 iz [https://www.unior.si/uploads/Letno%20poro%C4%8Dilo/315700XWRPNT7WD8TK89-2020-12-31%20\(1\).xhtml](https://www.unior.si/uploads/Letno%20poro%C4%8Dilo/315700XWRPNT7WD8TK89-2020-12-31%20(1).xhtml)
99. Vezjak, B. (1998). *Razkritja računovodskih informacij v letnih poročilih, posebej o ravnanju z okoljem*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
100. Vitanest d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=1404598000>
101. Vitanest d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=1404598000>
102. Vrankar, M. (2020). BDO. *Nasvet: Vpliv covid-19 na računovodsko poročanje o letu 2019*. Pridobljeno 28. marca 2021 iz <https://www.bdo.si/sl-si/vpogledi/vpliv-covid-19-na-racunovodsko-porocaje-o-letu-2019>
103. Zadel, I. (2020, 20. november). Dara. *Dopolnitve v letnem poročilu glede razkritij zaradi pandemije covid-19*. Pridobljeno 28. februarja 2021 iz https://www.dara.si/33/dopolnitve-v-letnem-porocilu-glede-razkritij-zaradi-pandemije-covid-19-uniqueidmRRWSbk196EAafnF40AQgLC1ifgZxvOPYK11_OJgZyBuQ6ifQaoFHg/
104. ZVD d. o. o. (2020). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5055580000>
105. ZVD d. o. o. (2021). *Letno poročilo 2020*. Pridobljeno 26. marca 2022 iz <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5055580000>

PRILOGE

Priloga 1: Merila razvrščanja družb po velikosti

Merila/Velikost družbe	Mikro družbe	Majhna družbe	Srednje družbe	Velike družbe
Povprečno število delavcev v poslovnem letu	Ni večje od 10	Ni večje od 50	Ni večje od 250	Večje od 250
Čisti prihodki od prodaje	Manjši od 700.000€	Manjši od 8.000.000€	Manjši od 40.000.000€	Večji od 40.000.000€
Vrednost aktive	Ne presega 350.000€	Ne presega 4.000.000€	Ne presega 20.000.000€	Presega 20.000.000€

Vir: ZGD-1, 55.člen.

Glede na zgoraj prikazano tabelo velja, da podjetja, ki niso kapitalske družbe oziroma tiste osebne družbe, pri katerih za njihove obveznosti ni neomejeno odgovorna nobena fizična oseba ter podjetniki, katerih podjetje ustreza merilom za majhne družbe, sestavijo letno poročilo vsaj iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida (ZGD-1, Ur. l. RS, 60.člen). Majhne kapitalske družbe, ki ne trgujejo na trgu vrednostnih papirjev, pa morajo bilanci stanja in izkazu poslovnega izida dodati vsaj še priloge s pojasnili k računovodskim izkazom. Posebna določba velja še za mikro družbe, ki so hkrati kapitalske družbe, ki tudi niso dolžne podati prilog k računovodskim izkazom. Vseeno pa morajo na koncu bilance stanja razkriti nekaj podatkov, kot to določa 70.a člen ZGD-1 (Ur. l. RS, št. 22/19).

Priloga 2: Prvi del analize kakovosti razkrivanja informacij analiziranih podjetij v povezavi z epidemijo covid-19

Podjetje	SRS/ MSRP	Poslovno poročilo	Posebno covid poglavje	Razlaga vpliva covid 19 na poslovanje podjetja 2020	Prikaz prejete državne pomoči povezane s covid- 19	Scenarij poslovanja za naprej	Pismo predsednika uprave/ direktorja	Varstvo zaposlenih	Razlaga kako so se prilagodili novim razmeram	Varstvo kupcev/ strank	Skupno število točk:
Coca Cola hbc Slovenija d. o. o.	SRS	2	0	0	2	0	4	0	0	0	8
Pharmahemp d. o. o.	SRS	2	0	2	0	0	0	0	0	0	4
Intereuropa d. d.	MSRP	4	0	5	2	0	3	5	5	0	24
Vitanest d. o. o.	SRS	4	0	5	0	0	5	5	5	5	29
Metronik d. o. o.	SRS	3	0	3	0	0	0	2	3	0	8
Adrial d. o. o.	SRS	2	0	4	0	0	0	0	3	2	11
Lestro-Ledinek d. o. o.	SRS	2	0	2	0	0	1	0	2	0	7
ZVD d. o. o.	SRS	1	0	2	0	0	0	0	0	0	3
Petrol d. d.	MSRP	5	5	5	2	2	5	5	5	5	39
Unior d. d.	MSRP	4	0	4	2	2	5	5	4	0	26
TPV d. d.	SRS	2	0	4	0	0	3	3	2	0	14
Rosenbauer d. o. o.	SRS	3	5	3	0	0	3	3	3	0	20
Hit d. d.	MSRP	5	5	5	2	2	3	4	5	4	35
Luka Koper d. d.	MSRP	4	0	5	2	2	3	5	4	0	25
Mercator d. d.	MSRP	4	1	5	2	0	5	5	5	5	32

se nadaljuje

Podjetje	SRS/ MSRP	Poslovno poročilo	Posebno covid poglavje	Razlaga vpliva covid 19 na poslovanje podjetja 2020	Prikaz prejete državne pomoči povezane s covid- 19	Scenarij poslovanja za naprej	Pismo predsednika uprave/ direktorja	Varstvo zaposlenih	Razlaga kako so se prilagodili novim razmeram	Varstvo kupcev/ strank	Skupno število točk:
Slovenske železnice d. o. o.	MSRP	3	0	4	2	2	3	4	4	0	22
Ekipa2 d. o. o.	SRS	2	0	3	0	0	0	4	5	0	14
SIJ d. d.	MSRP	5	5	5	2	2	4	5	5	0	33
Jata emona d. o. o.	MSRP	2	0	2	0	0	0	1	1	0	6
Hidria holding d. o. o.	MSRP	4	0	5	0	2	3	5	3	0	22
Telekom Slovenije d. d.	MSRP	5	0	5	0	0	5	5	5	3	28
Les-MMS d. o. o.	MSRP	1	0	2	0	0	2	0	0	0	5
Nektar natura d. o. o.	SRS	4	0	5	2	2	0	5	5	0	23
SGP Graditelj d. d.	SRS	2	0	3	0	0	3	0	3	0	11
Pipistrel d. o. o.	SRS	4	0	5	2	2	4	2	5	2	26
Krka d. d.	MSRP	4	0	3	0	0	2	5	4	0	18
Gen I d. o. o.	MSRP	4	0	3	0	2	3	5	2	0	19
Bakra d. o. o.	SRS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dewesoft d. o. o.	SRS	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ski & sea d. o. o.	SRS	2	0	2	2	0	0	2	2	2	12

Vir: lastno delo.

Priloga 3: Drugi del analize kakovosti razkrivanja informacij analiziranih podjetij v povezavi z epidemijo covid-19

Podjetje	Kaj se je dogajalo s proizvodnjo/s toritvam	Kaj se je dogajalo s številom zaposlenih	Gospodarske razmere	Opis tveganj	Dogodki po datumu bilance stanja	Računovodsko poročilo	Dogodki po datumu BS	Tveganje delujoče organizacije	Kaj se dogaja s terjatvami	Državne pomoči	Tveganja	Spremembe računovodskih usmeritev-najem, državne pomoči	Skupno število točk:
Coca Cola hbc Slovenija d. o. o.	0	1	0	0	0	2	4	0	0	0	0	0	7
Pharmahemp d. o. o.	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	4
Intereuropa d. d.	5	0	5	3	2	3	2	2	0	2	0	2	26
Vitanest d. o. o.	5	0	5	0	2	3	2	2	0	2	0	0	18
Metronik d. o. o.	0	0	2	0	0	3	2	2	0	0	0	0	9
Adrial d. o. o.	3	0	2	5	2	1	0	0	0	2	0	0	15
Lestro-Ledinek d. o. o.	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	3
ZVD d. o. o.	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2	0	0	4
Petrol d. d.	5	0	4	5	0	3	0	0	0	2	3	2	24
Unior d. d.	5	2	5	5	2	3	2	0	0	2	5	0	31
TPV d. d.	4	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	7
Rosenbauer d. o. o.	3	0	0	0	0	3	3	0	0	2	0	0	11
Hit d. d.	5	2	5	4	2	4	2	2	3	2	0	2	31
Luka Koper d. d.	5	0	5	4	2	3	0	2	0	2	0	2	23
Mercator d. d.	5	0	5	2	0	4	0	0	0	2	5	2	25

se nadaljuje

Podjetje	Kaj se je dogajalo s proizvodnjo/storitvam	Kaj se je dogajalo s številom zaposlenih	Gospodarske razmere	Opis tveganj	Dogodki po datumu bilance stanja	Računovodsko poročilo	Dogodki po datumu BS	Tveganje delujoče organizacije	Kaj se dogaja s terjatvami	Državne pomoči	Tveganja	Spremembe računovodskih usmeritev-najem, državne pomoči	Skupno število točk:
Slovenske železnice d. o. o.	5	0	4	5	2	3	2	0	0	2	3	2	28
Ekipa2 d. o. o.	5	0	3	0	0	1	0	0	0	2	0	0	11
SIJ d. d.	5	2	5	5	2	5	2	0	5	2	5	2	40
Jata emona d. o. o.	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	2	5
Hidria holding d. o. o.	5	0	3	5	0	3	0	0	0	2	5	2	25
Telekom Slovenije d. d.	5	0	5	5	0	3	2	0	0	2	0	2	24
Les-MMS d. o. o.	0	0	0	0	0	3	2	0	0	2	0	2	9
Nektar natura d. o. o.	5	2	5	5	1	2	2	0	0	2	0	0	24
SGP Graditelj d. d.	3	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	7
Pipistrel d. o. o.	5	0	5	4	0	2	2	0	0	2	0	0	20
Krka d. d.	3	0	5	5	0	3	0	0	5	1	0	2	24
Gen I d. o. o.	2	0	5	4	0	2	0	0	0	2	0	2	17
Bakra d. o. o.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

se nadaljuje

Podjetje	Kaj se je dogajalo s proizvodnjo/storitvami	Kaj se je dogajalo s številom zaposlenih	Gospodarske razmere	Opis tveganj	Dogodki po datumu bilance stanja	Računovodsko poročilo	Dogodki po datumu BS	Tveganje delujoče organizacije	Kaj se dogaja s terjatvami	Državne pomoči	Tveganja	Spremembe računovodskih usmeritev-najem, državne pomoči	Skupno število točk:
Dewesoft d. o. o.	0	1	1	1	1	2	1	0	0	2	0	0	9
Ski & sea d. o. o.	2	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	5

Vir: lastno delo.